

BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK

ECHO

www.kscm-brno.cz • www.facebook.com/kscmbrno • ročník 27 • číslo 10 • 13. prosince 2018

Jiné ECHO v roce 2019

Propad KSČM v parlamentních, ale i krajských a komunálních volbách se projevil, jak je každému zřejmé, i v propadu příspěvků státu i jednotlivých poslanců a zastupitelů v příspěvcích na činnost strany. MěV KSČM v Brně se i tak podařilo sestavit a schválit vyrovnaný rozpočet městské stranické organizace pro rok 2019. Bylo to však vykoupeno řadou ústupků. Vedle toho, že MěV již nebude mít placeného předsedu (s. Říha bude tuto funkci vykonávat při zaměstnání) se to týká také Echa. Na jeho výrobu se potřebných 100 tisíc Kč v novém rozpočtu prostě nepodařilo najít.

Tolik fakta. Dobrou zprávou je skutečnost, že MěV si ani na chvíli nepřipustil myšlenku, že by vydávání Echa ukončil. Ekonomické podmínky nás však přinutily k poměrně razantním opatřením. Tím prvním je snížení rozsahu. Místo současných 16 stran bude od ledna Echo vycházet v rozsahu 12 stran, jak tomu bylo před r. 2016. Současně se zmenší formát ze současného A4 na A5. Bohužel při zachování velikosti písma přijdeme odhadem o další 2 strany. Uvedená opatření se pochopitelně projeví i ve snížení prostoru pro řadu pravidelných rubrik. Vzhledem k tomu, že není v ničem zájmu ochudit čtenáře Echa o obsah stránek, o které bude Echo nově útléjší, bude v elektronické podobě na webových stránkách MěV KSČM vydáváno *Vše, co se do řádného čísla Echa nevešlo*. Pod tímto, zatím pracovním, názvem zde bude publikováno vše, co se do tištěné podoby nedostane. Jsem přesvědčen, že redakční rada se s problémy, které ECHO do svého 28. ročníku dostává, vyrovná ke spokojenosti vás – jeho věrných čtenářů. Současně jsem přesvědčen, že nutnost těchto změn pochopíte.

Mimochodem, vracíme se tak do doby po převratu, kdy předchůdce Echa (pro ty, kteří již nepamatují to byl Tam-Tam) a zpočátku i Echo, vycházel právě v této podobě. V souladu se skutečností, že komunistům je vlastní historický optimismus, jsem přesvědčen, že i naše Echo se poměrně rychle vrátí nejen do právě končící podoby. A to nejen co se týká rozsahu, ale především významu, který bude růst.

Aleš Růčka

NA ŘADĚ JE BILANCOVÁNÍ

Vážené soudružky, soudruzí a spoluobčané!

Blíží se závěr roku a je na řadě bilancování všeho co se událo, co jsme udělali, co se podařilo a naopak, co se nepodařilo. Vše má dvě roviny a v našem případě jsou to roviny jak stranická, tak občanská.

Začneme tou stranickou. Bouřlivý rok vrcholil jednáním X. sjezdu kdy se obměnilo vedení strany na čele se soudruhem Filipem. Bylo zrušeno ideologické oddělení, které mělo analyzovat stav společnosti a napomoci v hledání cest, jak oslovit širší veřejnost. Sjezd uložil zpracovat krátkodobý program strany a připravit celostranické konference k otázkám struktury a výstavby strany, ale i k tomu nejdůležitějšímu a tím je nový dlouhodobý program. Musím konstatovat, že plnění usnesení, ale i příprava konferencí má velmi rozpačitý průběh. Věřím, že iniciativa našeho městského výboru v Brně, který se připravou na konference důkladně zabývá a zapojil i základní organizace, přinese své ovoce. Tím bude hladký průběh konferencí, ale i následně XI. sjezdu, který vyvede stranu z dlouhodobé krize!

V občanské rovině jsme sklídili velkou lekci, kdy si ze špatného výsledku v komunálních volbách musíme odnést poučení. Bojovali jsme za dobrý výsledek. Naše kampaň probíhala permanentně. Komunikovali jsme s občany. Naši zastupitelé plnili volební program a byli skutečnou opozicí, která upozorňovala na nedostatky, a současně i prosazovala dobré věci. Jako příklad zmíníme lůžka pro Úrazovku, vybudování bezbariérové zastávky na Křenové, rekonstrukce parků, ale i bezplatné stravování dětí ve školách pro so-

ciálně slabé rodiny, což je pravidelně zařazováno do rozpočtu města. Proč nám lidé nedali důvěru může mít i více aspektů! Můžou to být celostátní politika, antikomunistická kampaň v souvislosti s osmičkovým rokem, úbytek členské základny, špatná kampaň a jiné. To bude chtít jistě hloubkovou analýzu.

Je až s podivem čeho jsme svědky při sestavování nové vlády nad Brnem. Podrazy a praní špinavého prádla. KSČM bude opět důslednou opozicí, i když nemáme zastoupení ve všech zastupitelstvech, a i jako občanská veřejnost budeme připomínat sliby a obhajovat občany.

Dovolte, abych Vám, i přes výše zmíněné, popřál krásný advent a svátky vánoční. Provedme bilanci letošního roku, v klidu rozjímáme, volný čas věnujme setkávání s přáteli a rodinou. Vždyt nás čeká nový rok 2019 a věřím, že bude lepší a příznivý pro všechny.

Martin Říha,
předseda MěV KSČM v Brně

Komise ideově výchovné práce MěV KSČM v Brně

vás zve na

DISKUSNÍ ČTVRTEK,

který se uskuteční

20. prosince 2018 v 17 hodin

na MěV KSČM v Brně, Křenová 67, sál v 2. poschodí.

Téma:

SOUČASNÁ GEOPOLITICKÁ SITUACE RUSKA

Úvodní slovo:

Alexandr Nikolajevič Budajev
generální konzul Ruské federace v Brně

DALŠÍ ÚSEKY VELKÉHO MĚSTSKÉHO DOPRAVNÍHO OKRUHU

Město Brno připravuje stavby dalších částí Velkého městského dopravního okruhu, především v okolí Tomkova náměstí a v Žabovřeské ulici. Ve všední dny je ve špičkách doprava v ulicích ve východním okraji města zoufala, nastartovaná motorová vozidla v ulicích stojí, nebo se úzkým dopravním hrdlem prodírají popojžděním půl hodiny. Naopak v západním okraji města na dopravním okruhu v Žabovřeské ulici se dosavadní úzké hrdlo změnilo kvůli přestavbě úseku dopravního okruhu v úplnou uzavírku s hledáním objízdných tras.

V Žabovřeské začala stavba 8. října. Staveniště bylo následně geodeticky zaměřeno. „Od 20. října se na staveništi, kácení stromy. Vytyčuje se obvod stavby, jedná se se správci přeložek, upřesňuje se vytyčení trasy a další,“ popsal náměstek primátora pro investice a dopravu **Richard Mrázek**.

V listopadu startují práce na inženýrských sítích a také příprava pro rekonstrukci mostu. Jeho oprava se plánuje na jaro příštího roku s tím, že postupně budou začínat i práce na dalších stavebních objektech, např. na obslužné komunikaci, rekonstrukci tramvajové trati nebo výstavbou protihlukových valů. Aktuální informace najdete čtenáři na www.kopemezabrno.cz

Na přípravě projektů, které se výstavby Velkého městského dopravního okruhu (VMO) týkají, spolupracují orgány města Brna s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR na Oakland smlouvy o spolupráci, která popisuje rozdělení povinností stran při majetkoprávním vypořádání a stavbě. Díky ní se výrazně zkracují příprava i uskutečnění staveb.

Cílem prvních dvou etap projektu je odstranit zúžení komunikace, které v místech poblíž mimoúrovňové křižovatky ulice Kníničská způsobuje pravidelně komplikace v dopravě. Podél dosavadní dvoupruhové silnice je vedena tramvajová trať. Úzký koridor mezi řekou a skalním masivem zatím neumožňuje vést vedle sebe čtyřpruhovou komunikaci Velkého městského dopravního okruhu společně s tramvajovou tratí. Díky stavbě tam proto vznikne tunel pro tramvajovou trať. Tím bude možné rozšířit vozovku o další pruhy. Zklidní to dopravu v severozápadní části města až po výjezd z Husovického tunelu.

„Stavbu bylo možné začít na základě platných pravomocných stavebních povolení přesto, že další stavební povolení začalo na poslední chvíli rozporovat sdružení Voda z Tetčic. Odvoláním se nyní zabývají úředníci na ministerstvu dopravy. Věříme, že se nám zbývajících stavební povolení podaří brzy získat,“ uvedl **David Fiala**, ředitel brněnského závodu Ředitelství silnic a dálnic ČR.

Také v blízkosti Tomkova náměstí a Rokytovy ulice pokračuje příprava před další etapou stavby Velkého městského dopravního okruhu. Na 15 měsíců je uzavřena Zábrdovická ulice, s níž se do budoucna počítá jako s objízdnou trasou pro období, kdy začnou práce na Tomkově náměstí. Objízdná trasa povede i přes Zábrdovický most postavený ve 40. letech minulého století, který je nyní v havarijním stavu a bude zbourán a postaven znovu. Ke stejným objízdným účelům pak bude sloužit i již průjezdná opravená ulice Valchařská, kde práce finišují. Mezi přípravné práce na stavbu patřilo i vybudování křižovatky a mostu mezi Karlovou a Provaznickovou ulicí.

V Provaznickově ulici byly první domy zbourány již loni, další dva pak ustoupily plánované stavbě v říjnu letošního roku. „Další budovy, které město k tomuto účelu vykoupilo, odstraníme v prvních měsících příštího roku. K úseku v oblasti Tomkova náměstí je vypořádáno již 76 % všech potřebných pozemků, v oblasti Rokytovy ulice pak je to 55 %,“ informoval dále za brněnský závod Ředitelství silnic a dálnic ČR **Robert Nedbálek** s tím, že stavba úseku na Tomkově náměstí by měla podle plánů začít v roce 2020 a trvat bude tři roky.

Dva úseky Velkého městského dopravního okruhu v oblasti Rokytovy ulice a Tomkova náměstí odvedou dopravu směřující od Husovického tunelu na sídliště Vinohrady a Líšeň z dnes již zcela přetížené Svatoplukovy ulice a spodní části ulice Rokytovy a významně uleví dopravě v zastavěné severovýchodní části Brna, což přispěje i ke zmenšení hluku.

Tomkovo náměstí bude trasa překonávat mimoúrovňově po čtyřproudé silnici, stejně jako řeku Svitavu, přičemž se počítá s demontáží nynějšího mostu. Takřka v celém úseku dlouhém téměř 900 metrů bude vedena po opěrných zdech (vozovce na sloupech), celkově se počítá se stavbou čtyř přemostění. Tomkovo náměstí bude na trasu napojeno pomocí mimoúrovňové křižovatky, která umožňuje spojení do všech směrů prostřednictvím jednopruhových a jednosměrných ramp. Součástí záměru je i vybudování přilehlých chodníků, protihlukových stěn či zábradlí.

Na úsek Tomkovo náměstí pak naváže úsek VMO Rokytova, který začne na křižovatce Karlovy a Provaznickovy ulice. Následovat bude část nad kolejištěm maloměřického seřadovacího nádraží, v další části pak překlene areál autoparku kasáren ve Svatoplukově ulici. Na konci mostně překročí Kulkovu ulici a prostřednictvím mostních ramp se napojí na Rokytovu ulici. Celkově bude úsek měřit 569 metrů, přičemž jen prvních 54 metrů se nachází v terénu, zbývajících 515 metrů povede nad zemí. (vž)

Tisková zpráva MěV KSČM v Brně ze dne 7. listopadu 2018

Městský výbor KSČM v Brně přivítal usnesení Krajského soudu v Brně dle něhož byla v nedávných komunálních volbách zvolena do zastupitelstva městské části Brno-Kohoutovice kandidátka KSČM. Tímto usnesením soud zajistil, že hlasy voličů tak konečně doputovaly ke svému skutečnému adresátovi.

Velmi si toho vážíme.

Městský výbor současně vyjadřuje znepokojení, že se tomu stalo pouze v tomto jediném případě. Ve svém podání uvedl konkrétní čísla dalších 14 volebních okrsků v městské části Brno-střed ve kterých, dle jeho názoru, evidentně došlo k obdobnému pochybení jako v Kohoutovicích, a dalších 14 okrsků, kde k tomu s velkou pravděpodobností došlo také. Soud přistoupil k přepočítání hlasů pouze v jednom z těchto okrsků. Zjistil, že zde došlo k chybnému započítání hlasů, místo zapsaných 5 hlasů zde KSČM obdržela celkem 96 hlasů. Soud k tomu konstatoval, že došlo k pochybení volební komise, které lze přičítat selhání „lidského faktoru“, k přepočítávání hlasů v ostatních okrscích, na něž bylo upozorněno však nepřistoupil, neboť zde chyběla „zvláště významná indicie“.

MěV je toho názoru, že rozhodnutí týkající se voleb v Kohoutovicích i uvedeného okrsku v městské části Brno-střed touto indicií je. MěV je toho názoru, že jestliže byla KSČM ve dvou okrscích z celkových 350 v Brně poškozena chybou při počítání hlasů

o 563 a 91 hlasů, lze předpokládat, k takovým pochybením mohlo dojít i v dalších okrskových komisích. Mrzí ho rovněž skutečnost, že soud nevzal na vědomí upozornění, že KSČM má poznatky, že v několika případech došlo k chybnému prohlášení platných hlasovacích lístků za neplatné.

MěV rovněž ve zdůvodnění Usnesení krajského soudu zaujala pasáž, ve které je citován relevantní nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005: „Ústavní soud je v této souvislosti nucen konstatovat, že ve srovnání s jinými státy je právní úprava vad volebního procesu, volebních deliktů a vůbec pravidel vedení volební kampaně, jednak velmi kusá, jednak svými kořeny v podstatě tkívá v podmínkách úpravy odpovídající 'volbám' z dob minulého režimu.“ Je udivující, že se za uplynulých 13 let nepodařilo prosadit změnu Zákona č. 491/2001 Sb. O volbách do zastupitelstev obcí, která by tento stav napравиła. MěV to pokládá jako výzvu poslancům všech stran a hnutí zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR. Vzhledem k tomu, že příští volby budou již za necelé 4 roky je k tomu času velmi málo.

MěV KSČM v Brně se domnívá, že bez ohledu na skutečný výsledek voleb je třeba vytvořit zákonem takové podmínky, aby se hlas voličů skutečně dostal k tomu, jemuž byl určen.

Současně MěV vyjadřuje poděkování všem členům OVK, kteří se do letošních komunálních voleb zapojili.

Městský výbor KSČM v Brně

KOMUNÁLNÍ I SENÁTNÍ VOLBY PROKÁZALY, ŽE JSME NÁROD GÉNIŮ

Do zastupitelstev obcí kandidovali senátoři, krajsí zastupitelé i poslanci. Neplatí neslučitelnost funkcí a kumulace funkcí je možná. V komunálních volbách kandidovalo 127 poslanců a zřejmě většina uspěla. A někteří jsou krajskými zastupiteli. A v Senátu skoro dvě třetiny členů patří mezi obecní zastupitele. Mnoho již zvolených členů Zastupitelstva města Brna zastává funkci starosty nebo místostarosty v městské části. Jejich genialita spočívá v tom, že jsou schopni projít stovkami stran materiálů pro zasedání orgánů samosprávy nebo té či oné komory Parlamentu ČR a odpovědně rozhodnout o dalším rozvoji obce, kraje nebo České republiky.

Vláda již schválila návrh zákona, že mnohoobročníci funkcí by neměli pobírat dva nebo tři platy, v rámci samosprávy jen 40 %, a zbytek ponechat v rozpočtu obce. Vláda odmítla schválit tento návrh u hejtmánů, působících i v dozorčí radě nebo ve vedení státní firmy. Odcházející senátoři nebo ti, kteří již svůj mandát neobhájili, mají podle zákona o platu a náhradách ústavních činitelů nárok na odchodné ve výši pěti měsíčních platů – u řadového senátora jde o 379 500 Kč hrubého, u senátora s funkcí 723 500 Kč. Podmínkou je nenástup do jiné ústavní funkce. Je s podivem, že křiklounky – poslankyně Markéta Adamová nebo Olga Richterová – neprotestují. Ale o to víc láteří, mají-li být vyšší minimální mzdy nebo zrušeno neplacení prvních tří dní v nemoci, samy jsou-li nemocné, plat jim jde, jako by se nechumelilo. Pokud jde o senátory, od prvních voleb do Senátu byla účast voličů velmi malá, víc jak 80 procent voličů volby ignorovalo. Pokud by funkce senátora byla čestná, těžko by kandidovalo na 1 místo osm až deset zájemců. Nejideálnější by bylo, kdyby Senát tvořila vedení krajů, která by posuzovala problémy krajů s členy vlády. Hejtmanka Jana Mračková Vildumetzová si v Právu 6. října 2018 pochvalovala, že díky skoro každodennímu kontaktu s ministry získala pro kraj potřebné miliardy na opravu silnic a pro další potřebná opatření. Miroslav Korecký v rubrice Sobotní zápisník z Malé Strany v Mladé frontě z 20. října 2018 uvedl, že Senát se sešel na poslední schůzi ve staré sestavě, že bylo hodně loučení, děkování, patosu, předávání diplomů a vzájemného ujišťování, že lidi mají Senát vlastně rádi, jenom o tom nevědí. Není prý pravda, že malá účast v 2. kole senátních voleb je důsledkem malého zájmu o Senát, bušil se do prsou Jiří Oberfalzer z ODS. A Korecký dodává, že 16 procentní Senát neztrácí smysl pro humor.

A také se bilancovalo. Senát se za poslední dva roky sešel na 18 schůzích v 31 dnech. Za stejnou dobu poslanci absolvovali 28 schůzí ve 136 dnech, a to ani poslanci nejsou žádní stachanovci.

A Korecký pokračuje, že komoře by vedle předsedy stačil jeden místopředseda, ale nechtě má dva. Partajní bafuňáři rozhodli, že místopředsedové budou čtyři = 4x vysoký plat, 4x limuzína s řidičem, 4x limuzína bez řidiče, 4x sekretářka, 4x reprefond (půjde o místopředsedy ze 4 senátních klubů ODS, STAN, KDU-ČSL, ANO, přičemž z jednoho z nich bude předseda Senátu, na kterém se uvedené kluby dohodnou a pak ho zvolí v tajné volbě, jak řekl v Partii na TV Prima 21. října 2018 Petr Gazdík (*roč tajemné volby předem dohodnutého?*). V předimenzované Sněmovně připadá jeden místopředseda na 40 poslanců, v rozežraném Senátu na 20 senátorů. - Pokud jde o výsledky senátních voleb, již v 1. kole zvítězil Jiří Drahoš a Jiří Čunek. Drahoš řekl, že se setká s členy klubů, porovná v nich jejich stanoviska se svými. Tak učinil a zařadil se do klubu STAN. Jistě se snažil získat podporu pro volbu do čela Senátu, aby mohl prezidentovi republiky říct: usilovali jsme o podnájemnictví na Hradě a nyní jsme, já a ty, nejdůležitější v České republice. Ale není uveden mezi možnými kandidáty. V 2. kole neprošli Milada Halíková, Libor Michálek od Pirátů, Pavel Bělobrádek, který se už už viděl v čele Senátu. Daniel Herman se při tiskové konferenci KDU-ČSL nahnul k mikrofonu a zářil s obrovskou radostí nad tím, že Senát bude poprvé bez komunistů (voliči vystavili účet za účast na sjezdech odsunutých v Mnichově). Bělobrádek už před volbami řekl, že nebude kandidovat na předsedu strany, bude se věnovat rodině a práci zastupitele v Náchodě. V Katolickém týdeníku č. 42 ze 16. - 22. října 2018 Jiří Prinz sundal klobouk dolů před tím, kdo umí důstojně odejít, což je v české politice nedostatkové zboží. Zcela chybí třeba komunistům, kteří sice nebudou mít v Senátu poprvé svého zástupce, přesto to pořád ještě nechtějí zabalit. Zub času se však nemilosrdně prokousává jejich členskou základnou, a tak se zdá, že budou z politické scény volky nevolky mizet. Komu asi tak budou chybět? (Autor zapomněl na preference pro KDU-ČSL pro případ sněmovních voleb, některé byly těsně nad 5 %, jiné kolem 4,4 %.) Mezi nově zvolenými senátory jsou např. bývalý policejní prezident Martin Červíček, který porazil právě Bělobrádka, Mikuláš Bek, který se vždy s rektorem Univerzity Karlovy ostře vymezuje proti prezidentu republiky. Neúspěšný prezidentští kandidáti, bývalý diplomat Pavel

Fischer a Marek Hilšer, jsou podle Lukáše Jelínka v Právu 17. října specifickou skupinou přesvědčených, že s nimi se zlomí historie. Michal Mocek v Právu 15. října označil za hlavní výsledek senátních voleb ubohou účast voličů v 2. kole. Jakou má Senát vůbec legitimní a potřebnou existenci, když se opírá o podporu jedné desetiny či dokonce dvacetiny voličů?

Předsedové ODS a hnutí STAN považují Senát za ústavní pojistku demokracie. A navíc, jak o tom hovořil předseda STAN u Moravce 4. listopadu, Senát musí být důstojným oponentem prezidenta republiky, a proto je třeba najít takového předsedu Senátu, který svými kvalitami bude této úloze odpovídat. Z tohoto hlediska odmítl kandidáta ODS do této funkce, protože je příliš blízký prezidentovi, který by ho rád v této funkci viděl. Podobně o úloze Senátu hovořil i předseda ODS. Oba zřejmě mnoho neví o skutečném postavení Senátu tak, jak je uvedeno v Ústavě České republiky.

Ale skutečnou pojistkou naší demokracie je veřejnoprávní televize, která je každodenním učitelem v posuzování událostí u nás i ve světě. K nedělnímu obědu přispívá supermediokrat Václav Moravec, který nevynechá příležitost, která se naskytne. Přichází vždy s nějakou bombou v aktovce. 21. října to byla honička na předsedu Sněmovny, který si dovolil setkat se v Moskvě s představiteli Dumy, aniž se dovolil u našich „přátel“ Ruska. Marné bylo poukázat na již několik jednání kancléřky Německa, prezidenta Francie i dalších politiků ze světa s Putinem. Po celých 60 minut byl předseda Sněmovny natahován na mučidla. A zda tam hovořil o lidských právech, o chování režimu k opozici atd. atd. 11. listopadu šlo u Moravce opět o úlohu Senátu a o tom, kdo bude jeho předsedou. Současný ještě předseda Štěch se nenechal vyvést z míry, objasnil úlohu Senátu a k tahanicím o kandidátech na předsedu Senátu poznamenal, že k třem, o nichž se mluví, může přijít návrh na dalšího, čtvrtého, kterým ale on nebude. Chvilí trvalo, než se přítomní vzpamatovali. A dalšími obránci demokracie a učitelé jedině správného názoru na události jsou Takáč v Rozhovoru od 18.25 na TV 24 a Železný a Witovská v Událostech, komentářích po 22.00 na ČT 24. Napřed vyprávějí a když pozvaný host začne odpovídat, často mu skákají do řeči, pokud odpovídá nikoliv tak, jak si představovali. Witovská si asi vysloužila prémii, když se v rozhovoru s prezidentem republiky a s předsedou vlády zeptala na jejich stanovisko k Rusku a zda měla být komunistická strana zakázána po XI/89.

Karel Janiš

Celkově řečeno, nevíme si s touto významnou událostí v našich dějinách rady. Po rozpadu společného státu a vzniku dvou samostatných států, České republiky a Slovenské republiky k 1. lednu 1993, byla média plná úvah, že nemá smysl slavovat založení státu, který neexistuje. A s tím souvisely pochybnosti o dosavadní hymně, o její české části, o vlajce a o dalších symbolech státu. Ale přesto 28. říjen zůstal státním svátkem alespoň v České republice.

Letošní 100. výročí založení Československa bylo připomenuto ve veřejnoprávní televizi vrchovatě, doslova hodinu po hodině – 28. říjen 1918, inscenace o Karlu Kramářovi a Aloisovi Rašínovi, o T. G. Masarykovi a Karlu Čapkovi, pravidelnou akcí na Vítkově a dosud nevídanou přehlídkou příslušníků Armády ČR, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru. I když přišlo, diváků na přehlídce bylo mnoho. Velmi mnoho bylo akcí po celé České republice, jen v Brně se nějak zapomnělo, poněvadž primátor Vokřál se nevzpamatoval z nákladu, který mu „nadělila“ alternativa ODS k hnutí ANO v podobě koalice ODS, ČSSD, KDU-ČSL a Pirátů. A vzhledem ke stížnostem na výsledky komunálních voleb hrozilo opakování těchto voleb. Takže místní starosti převládly.

Ale objevily se přece jen pochybnosti o vzniku Československa. Sociolog a europoslanec za ČSSD Jan Keller v Právu 27. října 2018 napsal, že naši předkové prosadili vznik nového suverénního státu, který vznikl docela sobecky na troskách mnohonárodnostního uskupení. To bylo rozmetáno, aniž by dostalo příležitost sládit jednotu s různorodostí. Na mapě Evropy vzniklo nové „my“ a „oni“, což je známkou nepochopení druhého a neúcty vůči jinakosti. V závěru uvedl, že půjde oslavit vznik republiky na Hrad s vědomím, že se podle některých vyřadí ze slušné společnosti.

Vedle článku Jana Kellera Jan Koukal uvádí, že tvůrci republiky neměli jasno, jak by měl být po neodvratném konci Rakouska-Uherska středoevropský prostor uspořádán. Výsledkem až zázračně úspěšných diplomatických jednání byl nakonec stát roztažený z Čech přes Moravu a Horní Uhry až na Podkarpatskou Rus, který neodpovídal žádným historickým ani etnickým principům a jehož hranice se vzhledem ke svému tvaru prakticky nedala bránit. Masaryk se pokusil zkonstruovat teorii československého národa a vystavět přímou historickou linku od husitství po vlastní sociální program. Masarykovi a jeho nástupcům se nepodařilo první pokus o stát odůvodnit. Už druhá republika veškeré ideje své předchůdkyně popřela, a kdoví kam by klesla, kdyby ji neukončila nacistická okupace. Po válce byla země v předmnichovských hranicích obnovena už jen formálně a sovětským osvoboditelům obětovala nejprve Podkarpatskou Rus a krátce nato i pluralitní politický systém. 20letý experiment s budováním komunismu ukončila další vojenská okupace a po ní dvě dekády normalizační dekadence. Poslední rozklad sovětského bloku, který k nám dolehl v listopadu 1989, přinesl zakrátko rozpad zbytku Masarykovy republiky na dva státy. A na těchto troskách prý slavíme výročí projektu, z něhož nám po sto letech zůstala samostatnost a demokracie. Dnešnímu devadesátníkovi, který nestačil po celý život počítat převraty politické, vojenské, hospodářské, byrokratické, právní, všechny krize, měnové reformy

a přesuny majetku, nezbyvalo, než sledovat a pokud možno i předvídat politiku, chtěl-li obstát. Jestliže se dnešní dvacátník bez politiky obejde, je to vlastně dobrá zpráva (není, pane Koukale, tím vyklízí pole různým alternativám v podobě ODS a dalším z tzv. Demokratického bloku. Jinak Koukal předložil sverázny, ale dnes rozšířený výklad naší minulosti včetně budování komunismu, který u nás ani nikde jinde nebyl a není. Dnešní 20letý si pod vlivem antikomunistických médií jen obtížně učiní pravdivý výklad naší minulosti).

Politolog Jiří Pehe se pod oběma uvedenými články v Právu z 27. září 2018 pokusil odpovědět na otázku, co kdyby na Hrad přišel Masaryk. Nejprve by zjistil, že země, kterou zakládal, neexistuje, že jsou tu kromě pozvaných diplomatů jen Češi, protože jím založený stát za 100 let „poztrácel“ další národnosti. Dále že tu žije až příliš mnoho cizinců, že pokud by chtěl slyšet od dědiců ČSR projev prezidentský, musel by jet do Bratislavy, nikoliv mudrování spatra pepřené urážkami oponentů. Zjistil by prý, že celá ceremonie není zrežiována jako oslava státu, ale jakýsi polosoukromý happening a že mnohá významná jsou udílena podle toho, jak se staví k současnému prezidentovi. A asi by se divil, že když by viděl v první řadě trestně stíhaného premiéra a vedle něj bývalého prezidenta, který amnestoval před odchodem z úřadu tuneláře z 90. let. Coby přesvědčený Evropan by se divil, jak početná je ve Vladislavském sále skupina politiků, kte-

Pietní akt u sochy T. G. Masaryka v Brně.

(foto Tibor Dávid)

ří si myslí, že Česko je pupek světa a Evropskou unii berou jako nutné zlo. Prý se naštěstí pro něj nemohl zúčastnit ceremonie v příštím roce, protože je jisté, že pokud by to, co viděl, „masarykovsky“ zhodnotil, nedostal by znovu pozvánku (velice šikovně vsunul svá hodnocení do úst TGM. A podle hodnocení vzniku Československa od dnešních „znalců“ by asi T. G. Masaryka vypískali, jak se to stalo před půldruhým stoletím několikrát. Pozadu nezůstal ředitel Občanského institutu Roman Joch, který obvykle nechýbí při hodnocení minulosti i současnosti. V Lidových novinách 26. října 2018 naznačil směr svých úvah titulkem Bylo to prozíravé? a podtitulkem Uplynulé století budí nám poučené. Aktuálním hrozbám dokážou Středoevropané čelit jedním společně. Vyšel z básně Viktora Dyky Země mluví s verši: „Opustíš-li mne, zahyneš ...“ a podle Jocha jsme opustili rakouskou monarchii v roce 1918 a potom opakovaně zahynuli: v letech 1938, 1948, 1968. Opustili jsme ji – a pak periodicky hynuli ... V danou chvíli naši otci-zakladatelé rozhodli prozíravě. Ale víme přesně, co následovalo po rozbití monarchie, ale nevíme a nemůžeme vědět, co by následovalo, kdyby byla zachována. Její rozbití vedlo k rozdělení prostoru mezi Německem a Ruskem, k vytvoření malých národních států, které se vzájemně nenáviděly. Císařovna Zita předpověděla, že prostor mezi Německem a Ruskem ovládne jedna z těchto zemí. Následně došlo k obojímu: postupně nás ovládly a okupovaly nacistická třetí říše a komunistický Sovětský svaz. Zachovat monarchii by znamenalo provést její zásadní reformu, federaci ve prospěch všech národů se značnou vnitřní autonomií. Společně by byly jen armáda, erár, zahraniční politika a císař. Ve prospěch zakladatelů mluví to, že nenásilné udržení monarchie v roce 1918 už nebylo realistické.

(Pokračování na straně 5)

Mohlo se zdát správné jít každý svou cestou. Nenávist byla taková, že Středoevropané by nedokázali žít pospolu ve smysluplném státním útvaru, který by nám zajistil bezpečnost v prostoru mezi velkým Německem a velkým Ruskem. Stát, který Masaryk a Štefánik vytvořili (*zásadně vylučuje Beneše ze zakladatelů*), dvacet let po svém vzniku na svou obranu nevystřelil – ne proto, že by jeho obyvatelé a vojáci nebyli ochotní ho bránit, nýbrž proto, že vrchní velitel, jenž více než státníkem byl politikářem (nejednou Beneše objevil), jim to nedovolil. Stát byl sice v roce 1945 obnoven, ale už v roce 1943 jej prezident Beneš naservíroval Stalinovi pod hegemonii. Pak přišly roky 1948 a 1968. V roce 1989 jsme se vrátili tam, kde jsme civilizačně vždy chtěli být. Uplynulých sto let nemůžeme změnit, ale můžeme se z nich poučit. Už nikdy nedopustit nenávist mezi středoevropskými národy, nedopustit, abychom se nenáviděli tak, že budeme snadno ovládatelní zvnějšku (*povídali, že mu hráli*). Ze západu Evropy nám hrozí bláznivá politická korektnost (*na úrovni montoven, laciných pracovních sil a kněží lásky, průjezdu spojeneckých konvojů s 10 tunovými vozidly a průletů tisíců letadel a odčeštění rodného jazyka*). Z Ruska nám hrozí ta nejhrubší síla, jež nerespektuje elementární hodnotu lidského života. Z jihu, ze severní Afriky a Blízkého východu, nám hrozí tlak historicky nepřátelské civilizace, jejíž radikální proud nás k smrti nenávidí a nejrady by nás všechny zavraždil. Těmto hrozbám jsme my Středoevropané nejúčinněji schopni čelit společnými silami (to zdaleka nestačí. Z jihu je ohrožena celá Evropa, ale Evropská unie se na společných akcích příliš nedomlouvá).

Jiří Hanák v Lidových novinách 27. října 2018 napsal, že ČSR

vznikla před 100 lety v mimořádně příznivé situaci, kdy dva největší dravci s trvalým apetitem na střední Evropu byli mimo mocenskou hru. Německo prohrávalo válku světovou a Ruskem zmítala válka občanská. Co se však stane, když oba dravci znovu nabudou sílu? Kolik tehdejších českých politiků kromě T. G. Masaryka si to už tehdy uvědomovalo? Jeden však jistě a jeho jméno by už proto nemělo být zapomenuto. Lídr české sociální demokracie Bohumír Šmeral si to uvědomoval a nemlčel. Řekl, že samostatný český stát bude ořechem v německo-ruském louskáčku. Může dnes podle Hanáka tvrdit, že ten pozdější bolšán neměl někdy pravdu? Do poslední chvíle byl proti rozkotání monarchie a vysloužil si pověst nevlastence a starého Rakušáka neprávem. Viděl ve velké monarchii federalizovanou a patřičně modernizovanou dobrou záruku pro národní existenci svého národa. Mýlil se, ale ne tak zcela se mýlil. Tu je jakýsi styčný bod Šmeralova uvažování s uvažováním T. G. Masaryka. Masaryk si velmi dobře uvědomoval vachrlatost existence suverenity malých a středních států v rozpáleném tyglíku střední Evropy. Hitler později řekl, že v éře pancéřových svazů nemá samostatnost malých národů smysl. Proto si Masaryk přál pro republiku alespoň padesát let klidného vývoje, proto tlačil naši společnost myšlenkově, kulturně a politicky „do Evropy“, neboť jen v tom viděl patřičnou záruku pro svůj stát. Masarykovi i Šmeralovi šlo o zakotvení ČSR ve větším celku. Podle Šmerala to nešlo, a podle Masaryka? Po 67 letech od smrti Masaryka jsme vpluli do evropského přístavu zvaného Evropská unie, ale nic moc, do federace má ještě daleko. Jsme v NATO a máme naději přestat být ořechem v louskáčku.

Československá republika – 100 let

Dne 18. 10. 2018 se konal diskusní čtvrtek. Byl zaměřen na vznik a vývoj ČSR. Úvodní slovo přednesl a dotazy zodpovídal doc. PhDr. Miroslav Grebeníček, CSc., poslanec PČR. Vybrané téma a pozvaný referující ovlivnili účast zájemců, kterých přišlo pět desítek.

Vysoce aktuální téma – 100. výročí státu, alespoň některé myšlenky, které byly vyjádřeny v úvodním slově a diskusi. O 28. říjnu 2018 toho bylo napsáno hodně. Jedni ho opěvují, jiní zatracují. Zrod ČSR v r. 1918 představuje vítězství našich národů nad Rakousko-Uherskem, nad habsburským soustátím. Císař František Josef I. (1830–1916) nebyl spokojen se svým životem ani s děním ve světě. Novým následníkem učinil svého synovce Ferdinanda d'Este. Jeho zavraždění v Sarajevu (28. 6. 1914) dalo podnět k vyhlášení války Srbsku, která přerostla v 1. světovou válku.

Naděje lidstva se upínaly k zajištění svobodného života. Prezident USA (1913–21) T. W. Wilson (1856–1924) vystoupil s programovým prohlášením o 14 bodech mírového poválečného uspořádání světa (10. bod požadoval autonomii národů Rakousko-Uherska). Svoji úlohu sehrál V. I. Lenin, který v r. 1917 projížděje ulicemi zdravil ruskou opozici, Rudou armádu. Ozvala se u nás vlna sympatií k Rusku při likvidaci cara. Nové uspořádání v Rusku se nám stalo vzorem.

Vyzdvihuje se úloha legií za 1. světové války. Jsou hodnoceny záporně i kladně, podle toho, co kdo hodnotí. Dnes např. u ruských legií se hodnotí záporně ti, co bojovali po boku Rudé armády a naopak kladně ti, kteří bojovali proti Rudé armádě, proti VŘSR. T. G. Masaryk koncipoval provolání českého státního komitétu, bylo rozhodnuto o vytvoření samostatné ČSR. Slibovaly se občanské svobody, odluka církve od státu aj. 28. 10. 1918 Rakousko-Uhersko kapitulovalo. Byl vydán zákon o zřízení našeho státu. Vznikl útvar rovnoprávných národů. Mnoho nadějí obyčejných lidí se upínalo k nově vzniklé ČSR. Silné bylo volání po občanské rovnosti, po sociálně spravedlivé společnosti.

Morava byla méně bouřlivá než Čechy. Brněnský národní výbor poslal zprávu dál až 29. 10. 1918.

V moravských zemědělských vesnicích byl značný vliv kněží. Pád habsburské monarchie byl přivítán až vlažně. Začala se projevat snaha o autonomii německých obcí. Vzniklo zde hnutí odporu proti ČSR (Znojensko, Břeclavsko, Mikulovsko). Toto území nazývali „Německým jihomoravským krajem“, 3. 11. 1918 si zvolili ve Znojmě svého krajského hejtmana. Po 28. 10. 1918 si mohli nespokojení Němci dělat, co chtěli, neboť ČSR ještě neměla svoji akceschopnou armádu.

4. listopadu 1918 dekretem brněnského národního výboru se zřídily tzv. slovácké brigády (ze studentů, učitelů aj.), které zasahovaly proti nespokojeným. Také malé skupiny vojáků začaly iniciativně zasahovat, aby bylo zabráněno vyvážení potravin z ČSR do Vídně.

Na tuto realitu navazovala německá propaganda i později v 30. letech. Co se jim nepodařilo v r. 1918, udělali s nástupem Hitlera k moci. Po 20 letech rozbili ČSR.

V květnu 1945 zásluhou osvobození, převážně Rudou armádou, jsme toto ukončili. Právo na přežití je nárokem každého národa. Po 2. světové válce Češi a Slováci odsuzovali léta 1. republiky. Bylo tam mnoho lidí, co tehdy trpěli hladem. Návrat byl politicky nepřijatelným – došlo tam k selhání, Mnichovu, 2. světové válce. Československo – samostatný stát – byl naplněním našich požadavků (problémy německých občanů Brna, Jihomoravského kraje, se táhnou dosud – „divoký odsun“, „zmasakrování Němců po válce“ aj.).

Naši mladí žijí dnes v mlze polopravd a lží. Je třeba bojovat proti historickým lžím. V r. 1992 naši politici republiku rozbili, zlikvidovali dílo obhájců čs. státnosti. Novodobí mocipáni, kteří rozbili ČSR, se dnes dovolávají hrdinství legionářů a čs. odboje. Nesou odpovědnost za rozbití státu, což jim v budoucnosti naše dějiny nebudou odpouštět.

Je i na nás, aby lidské naděje měly svá pokračování. Dnes se ČR postupně rozchází s mnoha dosaženými vymoženostmi z minulosti.

Josef Vondrák

MATICE ČECH, MORAVY A SLEZSKA AKTIVNÍ

Celostátní aktiv Matice Čech, Moravy a Slezska se konal v Brně. Jeho účastníci hodnotili dosavadní činnost a vytýčili si úkoly k národnímu uvědomění a sbližování národů a národností, šíření humanismu, kultury a úcty k člověku. Také vůči silící germanizaci Čechů, Moravanů a Slezanů, jejich amerikanizaci a podmanění globalizačním celosvětovým tržním hospodářstvím.

Účastníci celostátního aktivu zavěsili kytici květů k pamětní desce na domě v Křenové ul. 67. Deska připomíná 350 000 českých občanů vyhnáných nacisty ze svých domovů v českém pohraničí. Z nich čtvrt milionu vysídlil v r. 1938 wehrmacht a zfanatizovaní Němci a dalších asi 100 000 českých občanů vyhnali z násilně zabraných prostor na území Protektorátu Böhmen und Mähren. Vlastenci připomněli, že instalace této pamětní desky vyhnáním Čechům nebyla vůbec snadná. Oficiální místa ji odmítala v Brně

umístit. Na stejný odmítavý postoj naráželi předtím při hledání umístění sochy prezidenta ČSR - budovatele Eduarda Beneše. Nakonec se jej podařilo postavit před Právnickou fakultu Masarykovy univerzity, kde za války sídlilo gestapo. Socha prezidenta Beneše měla stát původně na Žerotínově náměstí před rektorií MU. Avšak hrůzu vyvolalo u brněnských nejen komunálních politiků a akademických představitelů pomýšlení na to - co by tomu řekli němečtí a rakouští turisté, kdyby chodili pod sochou Beneše, který souhlasil s poválečným odsunem Němců ze Sudet z rozhodnutí ve 2. světové válce vítězných mocností. Pomník se snaží raději ignorovat a případně pomýšlejí na jeho zničení. Představitelé brněnského magistrátu a další politici se naopak rádi kamarádí s představiteli Sudetoněmeckého landsmanšaftu. Jezdí na jeho krajaňské srazy, pořádají pro Čechy i sudetské Němce k připomínce odsunu jejich předků pochody na trase Pohořelice - Brno. To včetně oslav česko-bavorského souznění na místě bývalého Německého domu na Moravském náměstí, který byl baštou NSDAP i SA a myšlenek na vyhlazení „české verbeže“ z německého životního prostoru Protektorátu Čechy a Morava. Legionář a odbojář **Jiří Jaroš Nickelli** uvedl, že mnozí brněnští politici se snaží, aby boj proti nacistům byl zapomenut a svým přístupem v lidech tvoří nezáměr o minulost. Zmínil přitom pořekadlo, že meč v rukou zrádce má dvě ostří - jedno zahubí nepřítele a druhé zrádce.

Do bohaté diskuse přispěli zejména členové Matice a zároveň Klubu českého pohraničí z Plzně a okolí. KČP v Plzni má 138 členů. **Jan Boštík** konstatoval, že v tomto konzervativním městě jen svízelně upevňují vlastenecké citění občanů

a lásku k rodné zemi, zejména, když u mladých lidí likvidují rodiče a škola vztah k dějinám a vůbec k národní historii. V květnu 1945 při osvobozování Plzně

Účastníci aktivu, stojící Ing. Fr. Reichel. (foto V. Žalud)

od fašistů padlo 30 občanů. Pro plzeňskou radnici se zdá být nemožné dát jejich jména na pamětní desku a instalovat ji na pomník, naopak každoročně sedm až devět milionů korun vydává na bombastické oslavy osvobození Plzně Američany.

První český památník vyhnání Čechů německými fašisty a nacisty z českého pohraničí v r. 1938 postavili vlastenci v Plzni, nedaleko věznice na Borech, nedaleko od někdejší protektorátní hranice. Těžkou práci mají a s odporem úředníků se vlastenci potýkají při snaze udělat pomník

398 Škodovákům zabítým při opakovaném bombardování velkého průmyslového podniku Škody Plzeň americkou armádou, když bylo jasné, že tato významná zbrojovka připadne do sovětské okupační zóny. Zejména 17. dubna 1945 a při dalších náletech se proto Američané snažili Škodovku zničit. Plzeňské úřady o tom dnes nechťejí nic slyšet!

Účastníci celostátního aktivu z Moravy připomněli činnost několika nacistických věznic českých vlastenců v Brně. I na hradě Špilberku namontovali fašisté plynové komory, které však nebyly nikdy k likvidaci ideových odpůrců použity. Zato ve studentských Kounicových kolejích zabili fašisté přes 1350 osob a jako do divadla se německé rodiny chodily dívat na popravy „českého ksindlu“ za vstupné tři říšské marky. Politici zamlčují historickou pravdu mladé generaci, má zapomenout, a nacistická popraviště Čechů své bavorské a jiné obdobné kamarády raději nevodí.

Do jednání se zapojili též představitelé Společnosti česko-kubánského přátelství, kteří jsou též v nemilosti úřadů. Rovněž tak Výboru národní kultury, kteří budou 4. prosince bilancovat svoji pětadvacetiletou činnost, Levicového klubu žen, Česko - ruského přátelství, Klubu společenských věd, Vlasteneckého sdružení antifašistů a dalších vlasteneckých spolků.

(vž)

150 let zahájení MHD v Brně

Ke 150. výročí zahájení městské hromadné dopravy v Brně v roce 1869 připravuje dopravní podnik moravské metropole na 17. srpna 2019 slavnostní odhalení historického sloupu, tedy označníku zastávky tehdejší MHD na Moravském náměstí, odkud začaly vyjíždět před půldruhým stoletím z Brna do samostatného města Králova Pole první koňské šaliny.

Na pořízení památkového označníku zastávky si vydělal dopravní podnik 77 620 Kč dražbou 54 sedaček v tzv. Zlaté tramvaji typu KT8. Ta jezdí ulicemi už rok. Po aukci budou nyní na její sedadla do vánoc připevněny cedulky se jmény svých patronů - vydražitelů, včetně cizinců. Vyvolávací cena byla po pětistovce, vydražitelé nabídli dopravnímu podniku za svoji patronaci sedačky od 800 do 5000 korun za kus. Dopravní podnik hledá zhotovitele označníku pro jeho instalaci na místo v tehdejší ulici Kiosk č. 5, odkud odjížděly s cestujícími první koňské tramvaje.

Generální ředitel Dopravního podniku města Brna **Miloš Havránek** doplnil: „Adopce se uskutečnila na webových stránkách www.projekt150.cz. Na nich najdou zájemci také informace k nadcházejícímu výročí.

Obracíme se na Brňany a milovníky MHD, aby se podíleli na jeho podobě. Pokud doma objeví např. historické fotografie či předměty spojené s historií brněnské veřejné dopravy, budeme rádi, když se s námi o ně podělí.“

Kromě dalšího vyjde publikace, která shrne historii městské dopravy v Brně. Dopravní podnik zpřístupní i své areály při mimořádných dnech otevřených dveří, při jízdách dopravní nostalgie aj. akcích.

(vž)

Vánoční tramvaj. (foto Tibor Dávid)

Nikdy nezapomeňte, jak lehce jsme svobodu ztratili a jak těžce a za cenu velikého úsilí a obětí našeho a zejména sovětského lidu jsme ji dobývali zpět!

Ludvík Svoboda

V srpnu jsem s kolegy navštívil místa největších bojů, které podstoupili naši vojáci při osvobození Československa v letech 1944 – 45. Druhým místem byl Liptovský Mikuláš. Po ukončení Karpatsko – Dukelské operace přešla Rudá armáda (a v její sestavě i 1. čsas, který zaujímal obranu na řece Ondavě) do dočasné obrany. Bylo potřeba jednotky doplnit lidmi, kteří se postupně vraceli z nemocnic, i nováčky, opravit a doplnit zbraně, techniku, zásoby... Všeobecný útok RA na široké frontě začal v polovině ledna 1945 a u polského Jasla se ho zúčastnily i čs. dělostřelecké pluky.

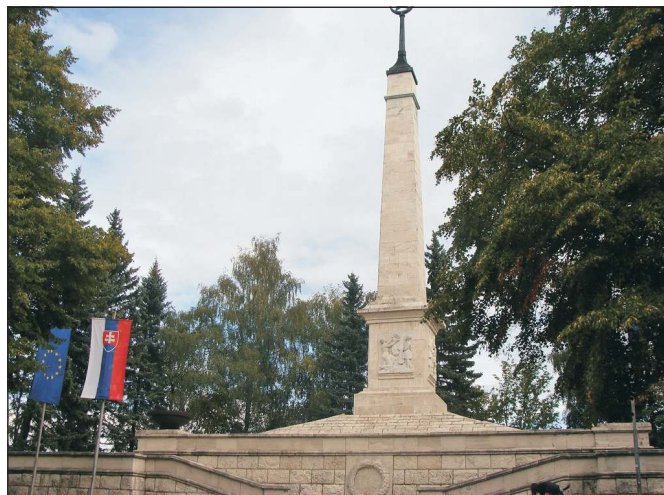
Po úspěšném zahájení jaselské operace 1. ukrajinského frontu a západokarpatské operace 4. ukrajinského frontu byl 1. čs. Armádní sbor (velitel gen. L. Svoboda) začleněn do 18. armády (velitel gen. A. I. Gastilovič) 4. ukr. frontu (velitel gen. I. J. Petrov). Koncem ledna byl sbor nasazen do první linie útoku podél horního toku Váhu. Kolem 30. ledna se postup 18. A zpomalil a posléze zcela zastavil na vybudované obraně nepřítele. Na německé straně bojovala 320. divize lidových granátníků (velitel gen. E. Von Kiliani) z XXXIX. horského sboru armádní skupiny „Heinrici“ (velitel gen. G. Heinrich), od 22. března reorganizovaná (redukována) na 1. Panzerarmee (1. tanková armáda, velitel gen. W. Nehring) v rámci skupiny armád „Mitte“ (velitel polní maršál F. Schörner). A dále některé jednotky zdecimované maďarské 1. armády.

První útoky 1. čsas na Liptovský Sv. Mikuláš ve dnech 3., 5. a 13. února byly odrazeny. Protože ostatní armády frontu (1. gardová armáda a 38. armáda), útočící severně od Tater, už stanovených cílů dosáhly a začaly se připravovat k útoku na Ostravu, přešla 15. února celá 18. A do obrany. Pro ostravskou operaci byly 18. A odebrány prakticky veškeré obrněné jednotky včetně 1. čs. samostatné tankové brigády, která se 16. 2. přesunula k 38. armádě. Sboru, tvořeném nyní jen 1. brigádou (velitel gen. J. Satorie) a 3. brigádou (velitel gen. K. Klapálek) zůstalo pár obrněných automobilů. Jako podpora 108. gardový pluk lehkých samohybných děl (SU-76). Podobně tomu bylo u celé 18. armády.

V zájmu odvedení pozornosti Němců od ostravského prostoru, byl počátkem března obnoven útok na Liptovský Sv. Mikuláš. Hlavní úder vedla sovětská 24. sčelecká divize (velitel gen. A. F. Prochorov). 1. čsas útočil po jejím pravém křídle. Liptovský Sv. Mikuláš byl osvobozen 3. března 1945. Dalšímu postupu zabránily protiútoky nepřítele. 9. 3. proto přešla 18. A do obrany, 24. sd měla být stažena na jiný úsek a obranu města měl převzít 1. čsas. Než však byla výměna dokončena, podnikli Němci v noci 9. / 10. 3. protiútok (sílu 2 pěších pluků a 4 samohybných děl) a do 11. 3. byly čs. a sov. jednotky z města vytlačeny. Dělostřelbou byl mj. vážně raněn gen. Klapálek.

Liptovský Sv. Mikuláš se tak po východoslovenském Čopu stal druhým a naštěstí posledním významným čs. městem, které krátce po osvobození padlo znovu do rukou Němců. S ohledem na zvěsti, že probíhající přesun čs. a sov. vojsk byl Němcům vyzrazen místními fašisty, a že četné německé jednotky se ukrývaly v samotném městě, Sověti provedli nucenou evakuaci obyvatelstva z 10 km přífrontového pásma.

V této době došlo k reorganizaci sboru. Od 13. 3. byl na frontě posílen o 4. brigádu (velitel plk. P. Kuna), tvořenou převážně odvedenci z východního Slovenska. Na plné stavy byly doplněny 1. a 3. brigáda. Sbor a sousední jednotky postupně získaly nad protivníkem výraznou početní převahu (avšak za trvalé absence obrněných jednotek a při nedostatku zkušených kádřů).

Pohřebiště padlých vojáků 1. čs. armádního sboru a Rudé armády v Liptovském Mikuláši.

Koncem března vstoupila ostravská operace do druhé, rozhodující fáze, bylo proto rozhodnuto obnovit útok na Liptovský Mikuláš. Současně gen. Petrova, odvolaného pro neschopnost dobýt Ostravu, nahradil ve funkci velitele 4. UF gen. A. I. Jeremenko a velitelem 1. čsas byl místo gen. Svobody odvolaného do Košic (kde měl převzít úřad ministra obrany) jmenován gen. Klapálek (krátce zastoupen gen. B. Bočkem). Útok byl zahájen 30. března. Největší úsek fronty před Liptovským Mikulášem byl svěřen 4. brigádě, která však měla pouze vyplňovat prostor, na jejím levém křídle útočila 24. sd, která měla město obchvátit zleva, na pravém křídle byla 1. brigáda, které byl svěřen hlavní úder zprava (a nejkratší úsek fronty) a dále na sever 3. brigáda.

Průzkumem bylo zjištěno, že se Němci chystají ustoupit, neboť v důsledku razantního nástupu 2. UF na Bratislavu se jejich situace na jižním úseku fronty stala beznadějnou. Pokus odříznout Němcům ústup z Liptovského Mikuláše se nezdařil a hlavní síly nepřítele vyklidily město v noci na 4. 4. 1945. Jednotky 1. čsas a pokračovaly v pronásledování nepřítele, který ustupoval až do pozic před Žilinou. 5. 4. byl osvobozen Ružomberok.

Boje o Liptovský Sv. Mikuláš byly pro 1. čsas druhé nejkrvavější po Dukle. Krajně nepopulární byla služba ve sboru zejména u slovenských vojáků, kteří to měli blízko domů: podle odhadů SNR 60-70% povolaných branců nenastoupilo a raději se schovávali po lesích. Velké procento ztrát sboru tvořilo zhruba 500 nezvěstných, většinou zběhů; během bojů také čs. polní soudy vynesly 25 rozsudků za sebepoškození. Celkové ztráty sboru byly téměř 2000 mužů, z toho více než 600 mrtvých.

V poválečném období se město i nedaleký Liptovský Hrádok na dlouhá léta staly sídlem Technického učiliště, které připravovalo velitelské a technické kádry pro vojska protivzdušné obrany.

Tibor DÁVID, foto autor

**Zveme členy
a příznivce na
Shromáždění členů
KČP Brno**

**které se koná 10. 1. 2019 v 15 hodin
na MěV KSČM Brno, Křenová 67**

12. prosince 1943 byla podepsána Československo-sovětská smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci. Po zkušenostech z Mnichova 1938, kdy nás Anglie a Francie hodiny do chřtánu Hitlerovi, bylo třeba zamýšlet se o nové zahraničně politické orientaci poválečného Československa. Edvard Beneš byl přesvědčen o významné úloze Sovětského svazu za války i po ní.

V květnu 1943 Beneš odletěl do USA, aby získal představitele této velmoci o svém záměru uzavřít smlouvu o vzájemných stycích ČSR se SSSR. Prezident F. D. Roosevelt s návrhem smlouvy plně souhlasil. V Anglii byla situace složitější, byla tam silná skupina politiků, novinářů i dalších činitelů veřejného života s protisovětským zaměřením.

Velmi důležitou událostí byla konference předsedů vlád protihitlerovské koalice SSSR, USA a Velké Británie v Teheránu ve dnech 28. listopadu – 1. prosince 1943. Setkali se na ní F. D. Roosevelt, W. Churchill a J. V. Stalin s početnými doprovody. Předmětem jednání byly otázky otevření druhé fronty v Evropě i poválečného uspořádání poměrů v Evropě. Ministr zahraničí SSSR V. M. Molotov seznámil delegace západních velmocí s návrhem československo-sovětské smlouvy.

V Pamětech, které vyšly v roce 1947, Beneš podrobně charakterizuje strastiplnou cestu do Moskvy. Na aerodromu u Bagdadu na něho čekali náš velvyslanec Zdeněk Fierlinger a spisovatel a zástupce ministra zahraničí Alexandr Kornejčuk. Prožili tam týden, pro nepříznivé počasí nemohli hned pokračovat v cestě. Probrali věci války, věci míru, Německo, Maďarsko, Polsko a budoucí slovanskou politiku SSSR, náš vztah k Rusům, Ukrajincům. Kornejčuk připravil pro Stalina a Molotova záznam z rozhovorů, tak oba byli o Benešových názorech a stanoviscích informováni na počátku jednání o smlouvě. Po letu do Baku následovala čtyřdenní cesta vlakem do Moskvy krajinami, v nichž barbarským způsobem vedli válku Němci. Byla to cesta dlouhá, namáhavá i očekávání a příprav pro diskuse v Moskvě. Pobyt v Moskvě začal slavnostní večeří, kterou předseda Nejvyššího sovětu SSSR Kalinin pořádal na Benešovu počest. Účastnili se jí i Molotov a Stalin i další oficiální svět politický, vojenský a úřední společně s činiteli politbyra. Od nás velvyslanec Fierlinger, generál Píka, poslanec Kl. Gottwald, prof. Zdeněk Nejedlý, dr. Vrbenský a Benešův doprovod – vyslanec J. Smutný, generál Nižborský-Hasal, vyslanec Kraus a dr. Tábořský. Již při prvních rozhovorech se Stalinem a Molotovem bylo zřejmé, že existuje shoda. Při vlastním jednání byly prodiskutovány problémy daleko rozsáhleji než před příjezdem do Moskvy. Se Stalinem a dalšími z ministerstva války jednal Beneš i o naší jednotce v Sovětském svazu, o jejím rozšíření a jejím dalším vývoji, o zásobení nás doma po pádu Německa zbraněmi, výzbrojí a výstrojí pro rychlé vybudování naší nové domácí armády a o budoucí spolupráci vojenské i po skončení války. Stalin souhlasil s požadavkem, aby při obsazování našeho území bylo vždy počítáno s naší přítomností, aby bylo respektováno naše vnitřní uspořádání a aby naše území bylo postupně odevzdáváno do naší vlastní správy civilní. V tomto smyslu byla 8. května 1944 podepsána doplňovací smlouva.

Beneš pobyl v Moskvě dva týdny. Navštívil několik továren, vojenských objektů, kulturních podniků, vědeckých institutů a knihoven, divadel i kin, mluvil se spoustou lidí od dělníků,

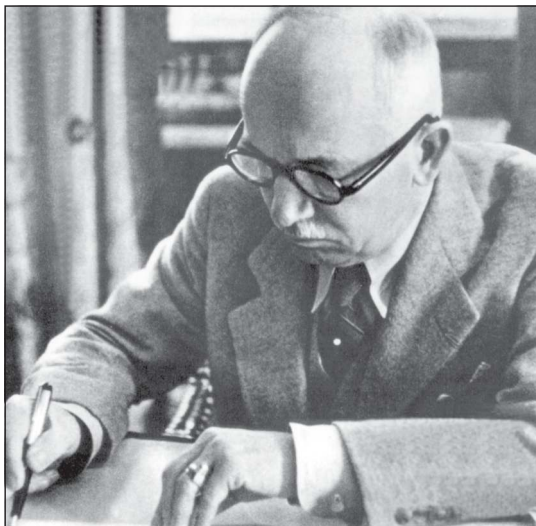
inženýrů a ředitelů, vojáků i důstojníků k politikům, diplomatům, umělcům, profesorům, spisovatelům. Československo bylo přijímáno radostně, upřímně, srdečně. Druhý týden byl věnován rozhovorům s představiteli KSČ. Byli to Kl. Gottwald, J. Šverma, V. Kopecký, prof. Z. Nejedlý, R. Slánský, dr. Vrbenský. Sešli se celkem čtyřikrát. Beneš obsáhle informoval o činnosti čs. exilové vlády v Londýně, o emigraci na Západě, o umírněnější londýnské linii a radikálnější moskevské. Vyzval moskevské k přímé spolupráci v rámci londýnské vlády. Klement Gottwald zdůraz-

nil nutnost tvoření národních výborů nejen pro povstalecké buňky, ale i jako příští politickou správu. Předpokládal spolupráci tří socialistických stran a Šrámkovy strany, a to na podkladě jednotné národní fronty a formulaci porevolučního programu a jeho solidární plnění. A Kl. Gottwald požadoval, aby předsedou vlády byl člen levice. Různá stanoviska byla v několika otázkách. Moskevští měli pochyby o tom, zda bylo správné spojení s domovem, s dr. Háchou a protektorátní vládou a zda se příliš nezavázali pro budoucnost. Podezření zůstalo i po Benešově objasnění. Do londýnské vlády odmítli vstoupit, stačí spolupráce s komunisty ve Státní radě. Po diskusi zůstaly otevřeny sporné otázky, a to vzdání se prezidentství a kapitulace v roce

1938. Moskevští živě reagovali na Benešovu argumentaci. Oba jednající subjekty si ponechaly svá stanoviska. Přenechaly rozhodnutí dalším událostem a soudu historie. Beneš viděl, že přes různosti bude možno dosáhnout v národním táboře dohody o základních problémech poválečné politiky. Nevylučoval, že bude možno zabránit občanské válce (znovu v roce 1948 a 1968?). Do Teheránu doprovázel Beneše Fierlinger a řekl mu, že moskevští souhlasili, že porady s ním probíhaly uspokojivě a že se dospělo k výsledkům, které sami neočekávali.

Edvard Beneš 21. prosince 1943 v rozhlasové řeči z Moskvy domů o smyslu smlouvy z 12. prosince řekl, že především provedeme společně se Sovětským svazem válku proti Německu a všem jeho pomocníkům až do úplného vítězství a plnou válečnou obranu proti Německu, kdyby v budoucnosti obnovilo opět svou zločinnou politiku „Drang nach Osten“ a o tzv. německý „Lebensraum“, Sovětský svaz pro budoucnost takovou politiku nepřipustí. Smlouvou dále prohlašujeme trvalé přátelství našich národů pro budoucnost, které hned po válce bude započato rozsáhlou hospodářskou spoluprací, což bude znamenat značné přeměny naší obchodní a průmyslové předválečné orientace, velká hospodářská zajištění a hospodářskou neodvislost od Německa a jeho budoucího vlivu. Nepůjde o opuštění našeho spojení a hospodářských zájmů v západní a jižní Evropě, bude to jejich veliké doplnění, výraz našeho geografického zařazení v srdci Evropy. Ve smlouvě je dále konstatována budoucí spolupráce jako dvou států naprosto svobodných a neodvislých, je v ní respektována naše plná suverenita a vzájemné nevmešování se do vnitřních věcí druhého státu. Náš stát bude státem demokratickým a lidovým, bude mít novou vládu, která bude reprezentovat domácí frontu národní, stát přijme pro svou politiku a hospodářství systém plánování. Půjde o velmi rychlou politickou, hospodářskou a sociální rekonstrukci, ale nejméně podle předem připraveného programu dobře promyšlené první pětiletky. A konečně tato smlouva jednou

(Pokračování na straně 9)

(foto archiv redakce)

provždy zabrání, aby se mohl opakovat Mnichov a zrada slovenských fašistů a jejich odloučení Slovenska od republiky. To je jeden z hlavních úkolů této smlouvy, jedno z hlavních zajištění pro celou naši dohlednou budoucnost existence státu Čechů, Slováků i lidu podkarpatského.

V projevu ve Státní radě 3. února 1944 Edvard Beneš připojil k těmto větám obsáhlou informaci o svých rozhovorech s představiteli SSSR a KSČ i o svých dojmech ze setkání s desítkami obyvatel Moskvy. Není marné číst po 75 letech Benešovy projevy, které jsou v mnoha ohledech prorocké, bereme-li v úvahu další vývoj až do současnosti (viz dr. E. Beneš, Šest let exilu a druhé světové války, Orbis Praha 1946, s. 341-380). Smlouva byla 27. listopadu 1963 prodloužena na dalších 20 let. 6. května 1970 byla podepsána nová smlouva mezi ČSSR a SSSR. Oba státy přestaly počátkem 90. let existovat. A situace se pro nás podstatně změnila. Přestala existovat Varšavská smlouva. Naše zahraničně-politická orientace je dána naším členstvím v NATO. A právě zvolený prezident ještě ČSSR první návštěvu v zahraničí nekonal na Slovensko, jak jeho předchůdci, ale do Německa. A zahájil řetěz omluv za vyhnání Němců po válce, což vyvolalo u odsunutých stále silnější volání po návratu jejich majetku, po zrušení dekretů prezidenta republiky z roku 1945. Pro některé publicisty a politiky dějiny našeho národa začínají odsunem Němců a naše veřejnoprávní televize nezůstává pozadu, např. pořadem Krvavý rok 1945. V něm nešlo o zvěrstva nacistů v dubnu a květnu 1945 v Kounicových kolejích, ve Velkém Meziříčí, v Třešti a jinde, ale o násilí, kterého se Češi dopustili na Němcích. I představitelé naší vlády Bohuslav Sobotka a zejména Pavel Bělobrádek, Daniel Herman s doprovodem navštívili sjezdy už většinou potomků odsunutých. Nezůstávají pozadu brněnští na radnici při organizování pochodu Pohořelice-Brno, ve snaze obnovit Německý dům.

Prezident Edvard Beneš po válce důrazně varoval před tím, že Němci opět zvednou hlavu, a proto je třeba zachytit a zapsat vše, co tu napáchali za šest let okupace, což nás stálo 360 000 tisíc obětí. A v už mnou citovaných Pamětech z roku 1947 uvedl plně

znění projevu německého poslance H. Krebse před jeho odsouzením k smrti Národním soudem 15. ledna 1947, v němž uvedl, že končí plných tisíc let společného, těžkého i velkého dějinného období. Tři miliony Němců byly odsunuty, je to největší přesídlení od doby stěhování národů, ba největší v dějinách světa. Zanechávají zde svůj domov, svůj majetek, minulost a své mrtvé, aby se již nikdy do této země nevrátili. Sotva může někdo, kdo to sám neprožil změřit morální a duševní tíhu, kterou snášíme. Český národ ji uzná teď nebo později (že, pánové Havle, Bělobrádku, Hermane a další). Krebs se vyznal ze své lásky k této zemi a prokazuje svůj rod k roku 1558. Bojovali pro svůj národ ve víře nejlepší, byli oklamáni, ale dobrou víru jim nelze upřít. Věřil, že Češi a Němci mohou vytvořit společný stát jako Švýcary, každý ve svém kantonu, ve své samosprávě. Nestalo se tak, dějiny rozhodly jinak. Přál by si, aby se zrodilo pokojné soužití, které se nepodařilo uskutečnit ve společném státě, ale budou sousedy. citoval slova generálního prokurátora, že nesmí být nic zapomenuto a nesmí být nikdy zapomenuto!

Prezident Beneš uvádí, že je to bohužel poznání a doznání příliš pozdní, ukázalo se, že naši Němci dobrou vůli neprokázali (E. Beneš, Paměti z roku 1947, s. 331-3). Jen představitelé KSČM a vlasteneckých organizací protestují proti snahám představitelů odsunutých a jejich domácích pomocníků obrátit kolo dějin, popírat rozhodnutí Postupimské konference a tří velmocí o odsunu Němců nejen od nás. A Německo dnes ekonomicky i politicky hraje první housle v evropském koncertu a německá kancelářka nedávno zpochybnula oprávněnost odsunu Němců.

Vlastenecké organizace z podnětu brněnského Výboru národní kultury uskutečnily odhalení pamětní desky k uctění těch, kteří byli z našeho pohraničí vyhnáni po Mnichovu 1938. Oficiální trend politiky proti odsunu Němců od nás to bohužel nezastaví. Naopak svážeji popel bůhví odkud, abychom se omlouvali, omlouvali, sypali si popel na hlavu, vymazali z paměti vše, co předcházelo, co prožívalo těch 360 000 tisíc našich lidí předtím, než naposledy vydechli. K tomuto zamyšlení dospívám při vzpomínce na Smlouvu z roku 1943.

VÁLKA NENÍ ROZUMNÉ ŘEŠENÍ

To je nejpodstatnější myšlenka už 2. vydání knihy vzpomínek válečného veterána a vysokoškolského učitele plk. v. v. doc. Ing. Antonína Malacha „Co vyřeší válka?“.

Podepisoval ji na Moravském náměstí v Brně, symbolicky 11. listopadu, kdy se slaví Den válečných veteránů. Plukovník Malach (92) působil v letech 1953 – 54 jako pobočník vedoucího československé delegace v Dozorčí komisi OSN pro příměří v Koreji.

Text a foto Tibor DÁVID

Výbor národní kultury v Brně úspěšný

Studenti a absolventi Janáčkovy akademie múzických umění pod vedením prof. Jarmily Krátké se představili na Vánočním koncertu brněnského pobočného spolku Výboru národní kultury.

Předsedkyně brněnského VNK, básnířka Marie Veselá, uvedla, že za 25 let trvání této organizace má za sebou brněnský pobočný spolek úspěšnější nepřetržitou činnost, než ten-týž spolek pražský. Ať už jde o kultivování lidského bytí literárními pořady, koncerty, poznávacími zájezdy, přednáškami, exkurzemi atp. Slouží upevňování národní hrdosti a českého vlastnictví lidí bez světoběžnictví a podléhání nadnárodním, zvláště amerických a německých mocenským zájmům. VNK měl významný podíl na realizaci pamětní desky vyhnaným čs. občanům z pohraničí.

Na vánočním koncertu VNK ve společenském sále radnice Brno - střed účinkovali mladí umělci z JAMU s klavírním doprovodem pedagogů Lenky Císařové a Dady Klementové. Zájemci vyslechli klasická i moderní muzikálová či písňová díla. Např. Rodná zem, Divotvorný hrnec, Bídníci, Prázdný stůl, Čerešně aj. a to v podání B. Lichvárové, Adama Kaňáka, Michaely Hasalové, Zuzany Kasalové a dalších mladých začínajících umělců.

(vž)

❑ TŘIKRÁT Z DENNÍHO TISKU

29. září 2018. - Na Frekvenci 1 řekl uvaděč show Jan Kraus, že poklesl počet občanů chodících do hospody, poněvadž tam do sebe můžete nahnout pivo a zase jít. Protože tam nelze kouřit, nelze si popovídat. Povídají si nekuřáci a s těma není zábava. On ten nikotin honí mozek, což je znát při rozhovoru. Hospoda ztrácí kus podstaty. Hospoda je náhradní domov mužů a tam se vypovídávají ze svých problémů (*kdysi Bohumil Hrabal říkal, že hospoda nahrazuje někdejší zpovědnici v kostele*). Každý mužský je schopen řešit problémy celého světa, což je takový dar mužský, že vše vyřeší. Zejména v hospodě. S přibývajícými panáky jsou schopni vyřešit problémy, které by nebyli schopni vyřešit do té doby, než přišli do hospody. Tam umí dělat specializaci zbrojní, obchodní, ekonomickou, ekologickou, všechno. A čím víc toho vypijí, tím jasnější mají postoje, protože jim otevírají nové studnice poznání (*bylo uvedeno, že stálí hosté i malých hospod si přejí, aby jejich hospody dál fungovaly, takže roste jejich počet*).

❑ **Závodník v chůzi na 20 kilometrů a olympionik Jozef Pribilinec** v obsáhlém rozhovoru v Mladé frontě Dnes řekl, že nezapochyboval o správnosti své komunistické víry ani po listopadu. V Číně mu řekli, že Maovu kulturní revoluci ještě nehodnotí, nebylo by to objektivní, počkají si 100, 200 let, což se mu líbí. Stejně neobjektivně bychom hodnotili naši sametovou revoluci, protože spousta lidí ji vidí pozitivně, jiní negativně. Počkejme na ty, kteří budou nezaújatí. V roce 1994 se stal poslancem slovenského parlamentu. Byl přesvědčen, že když do vany zakalené blátem přidá kapku čisté vody a že se s tou kapkou přidají další, tak se vana promění. To bylo naivní. Politika je fenomén, který lidi obvykle pokrouť, zmanipuluje. Přitom málokterý člověk do ní jde ze zistných důvodů, jsou zprvu přesvědčení, že něco udělají pro své okolí. Ale když nedanou možnost, moc zneužijí, jeden den udělají malý ústupek, druhý den dva. Nikdy nezahodil stranickou knížku, je dítě socialismu a byl v tom duchu vychovaný od školky. A je stále přesvědčený, že za socialismu se žilo dobře. Byl dubčekovský socialista a kdyby se v režimu pár věcí odstranilo, myšlenka byla dobrá. Mohlo se povolit 30 procent podnikatelských aktivit. Když je někdo dobrý pekař, ať peče. Režim se neměl pouštět do boje s lidmi kvůli víře – když někdo chce chodit do kostela, ať si věří. Nemělo se bránit lidem v cestování, kdyby mohli do ciziny, zjistili by, že se všude musí makat. A ve sportu už nikdy nebudou takové podmínky jako za socialismu, byla tréninková středis-

ka, mladí měli program, neznali drogy. Vše se zdražilo, z lidí se staly hyeny, protože při privatizaci se snažil každý něco uškubnout. Za socialismu se kradlo, kradle se i teď. Když někdo v Košicích ukradl pytel cementu, tak ho dovezl maximálně do Aše, dnes ho vyveze ven. Komunisti byli proti současným politikům amatéři v tom, jak se kradle. A privatizace bylo obyčejné okradení národa. To, co vytvořili naši rodiče o pracovních sobotách, v akcích Z, zmizelo. Kdybychom teď měli privatizovat, co by to bylo? Co se nyní vybuďovalo? Průmysl, stadiony? Nic po revoluci neproběhlo tak, jak mělo. V roce 1988 byl jedním z nejslavnějších lidí v Československu a po revoluci měl každý den plnou schránku dopisů, že je komunistická svině. Každý, kdo přijde

STŘÍPKY ROZMANITÉ

do politiky z jiné sféry, musí počítat s poplíváním. Chtěl vytvořit tréninkové středisko pro 27 olympijských sportů, aby se nemuselo za velké peníze cestovat do ciziny. Ale narazil na politiku, sliby, prázdné řeči. I ta největší snaha je hozená do koše někým mocnějším jen proto, že jemu by se z toho nic nedostalo za prsty, nedostal by do kapsy 15 procent z dotací. Politici se s ním bavili, projekt každého nadchl, ale žádná z dohod neplatila. Dále se cítí jako Čechoslovák, v hlavě se mu nepodařilo zemi rozdělit. Věří, že z toho bude zase jeden stát, třeba za 150 let. Generace po nás nikdy nepochopí žabomyší válku za pomlčku v názvu. Na Slovensku funguje pořekadlo, že nestačí mít krásnější kozu, než má soused, ale chce, ať mu chcípne. To v Česku je jinak bez dovětku (*ale i v našich poměrech platí, ať mu ta koza chcípne*). Pribilinec je již v důchodu, hodně lidí i z ciziny chce poradit s tréninky. Věnuje se malým synům, chce jim dát to, co nebyl schopen dát dětem z prvního manželství. (*V NDR a v Polsku soukromníci podnikali a stejně došlo i tam k převratu. Náboženskou víru se nepodařilo potlačit, ale dnes mají církve zelenou a přesto počty jejich členů příliš klesají, zejména katolické jde především o majetky.*)

❑ **Právnik zakladatele Lidových novin Adolfa Stránského, vnuk Jaroslava Stránského, ministra naší exilové i poválečné vlády, syn poslance Jana Stránského, lékař a vydavatel Martin Jan Stránský** (1958 narozený v New Yorku) v Deníku řekl, že jako lékař sleduje nervozitu v naší společnosti. Lidé se nemají až tak rádi a dokážou jí neuvěřitelně škodit, což je důsledek minulých dějů. Nedostali jsme 50 let, jak řekl Masaryk. Zažili jsme

několik fatálních chyb, například Benešovo rozhodnutí v září 1938, že nebudeme bojovat, což samozřejmě nebylo lehké rozhodnutí, ale drtivá většina ministrů, celá armáda a česká veřejnost byly připraveny bojovat. Zní to ošklivě, ale charakter se nejvíc zoceluje přes krveprolití. Nejdelší dobu jsme nad sebou měli vlajku Habsburků, takže tam je nějaká skutečná kontinuita. Po Benešovi k nám vtrhli Němci a my jsme se stali většími Němci, než Němci sami. Přišli Rusové a my byli nejúspěšnější komunistický satelit. V roce 1968 jsme měli největší počet nových členů KSČ. A teď vedeme Evropu v rekonvalescenci. V Bruselu spatřujeme vladaře, na kterého můžeme nadávat, aniž by hrozilo, že nás zabije nebo bude mučit, naopak nás nechá hrát si na vlastním písčátku. Když exprezident Václav Klaus odsoudil to, čemu Václav Havel říkal čecháčkovství, zápecnictví, protože to je posměšný výrok, který si tento národ po půl století komunismu prostě nezaslouží, M. J. Stránský k tomu říká, že právě asi proto máme Letiště Václava Havla, nikoli Václava Klause, který nejen při tomto hodnocení, ale obecně jednal z pozice umělé sebejistoty s nemalým nádechem arogance. Václav Havel vystupoval opačně a v jeho klidu byla síla potenciálu. Je důležité chovat se tak, abyste mířil nahoru, ne uzurpovat si vrchní pozici, aniž byste věděl, co to znamená. Je důležité dbát na to, že naším cílem je stoupat, být s určitou pokorou. Měli bychom si uvědomit svou současnou i budoucí identitu národa na křižovatce Evropy, přes níž jedou dějiny. Máme ambici je ovlivňovat a není důvod se toho bát. Krajané odešli do USA z ekonomických důvodů a naučili se, že všechno je možné. Proto jsou strašně netrpěliví, mají dojem, že u nás se to strašně vleče a jak to, že ještě máme komunistickou stranu a jakého jsme si to proboha zvolili prezidenta. Na to druhé se mohou zeptat já jich. Říkám, že dějiny chtějí svůj čas a minulost přepsat nemůžeme. Naše země je mnohem otevřenější, než byla po revoluci. Nevěřili lidem, kteří se tu nenarodili a emigrovali. Trvalo mu 15 let po návratu, sem, než přestal být považován za druhou, třetí kategorii. Úroveň výuky je u nás fatálně zanedbaná a je skandální, co chybí v učebnicích a jak se vyučuje (*s některými myšlenkami lze nesouhlasit, ale to je vše*). **kj**

Dovolím si zahrát na slepého mládence a předpovědět ještě významější celoroční propagandistickou masáž v našich sdělovadlech k 30. výročí listopadu 1989. Tak se těšme!
Jan Korbel

Karel Čapek

Před 75 lety – 25. prosince 1938 – zemřel jeden z našich nejlepších spisovatelů, dramatik, novinář, překladatel Karel Čapek.

Byla to osobnost, bez níž si nelze představit veřejný život první republiky. Zaujímal stanoviska k událostem články i divadelními hrami. T. G. Masaryk se mu „vypovídal“ ze svého života, ze svých názorů i působení na akademické půdě i v politickém dění. Bez seznámení se s Hovory s T. G. Masarykem se nelze obejít, chceme-li porozumět životu a dílu našeho prvního prezidenta.

Po Mnichovu byla proti němu rozpoutána štvavice, které jeho organismus oslabený zápallem plic podlehl. Karel Čapek byl „obžalován“ jako div ne hlavní viník naší národní tragédie, jako nepřítel našeho národa. Anonymní dopisy, výhrůžky telefonem a pomluvy v tiskovi-

nách byly na pořadu každého dne. Ke špinavostem a nenávisti se přidali i někteří spisovatelé, např. Jaroslav Durych, Jakub Deml, Jan Čep, Jan Zahradníček, Bedřich Fučík, Vladimír Renč, Zdeněk Kalista i legionářský generál Rudolf Medek. Vylili kbelíky špíny na první republiku, T. G. Masaryka, Edvarda Beneše a další představitele našeho státu. I Pavel Tigrid a zejména literární kritik Jaroslav Med v Katolickém týdeníku č. 38 ze 16. září 2008 je odsoudil v článku s případným názvem „Slova, která neměla být vyřčena...“ Bohužel napsána byla. Dnes však jsou jejich autoři naopak chváleni pro svá díla, která měli možnost psát a vydávat v režimu první republiky, které po Mnichovu nemohli přijít na jméno.

K románům, divadelním hrám i k článkům Karla Čapka se hodí vracet, protože v nich nacházíme mnoho trvale platných myšlenek a inspirací.

Karel Čapek, Epištoly k sudetským Němcům

Nemám práva ani moci, abych čímkoliv přispěl k řešení sudetoněmecké otázky. Ale jako každý Čech, jako každý Evropan mám právo položit otázku daleko prostší a jednodušší: chcete válku nebo mír? Ani ta válka, ani ten mír se netýkají jen vás, jsou věci celé Evropy a celého lidstva. Máme, pokud na nás jest, nejvážnější důvody ptát se přímo a osobně vás, lidí z Kadaně a Liberce, lidí z Krnova nebo Trutnova nebo kdekoli jinde stojí krev vaší rodiny: chcete vy, sami za sebe, vy podle svého vlastního rozumu a srdce chcete válku nebo mír? Můžete vy tu otázku položit nám. Odpovím bez váhání za všechny Čechy a Slováky, že chceme mír pro sebe, pro celou Evropu, pro celý lidský svět, pro své děti i pro generace budoucí. Snad

budeme my, snad celá Evropa donucena bránit se proti porušení míru. V hrozícím konfliktu ta strana, do níž náležíme, válku nechtěla. Válka je něco, co by se nedalo zastavit ani vzít zpátky, těm milionům mrtvých byste život nevrátili. Tady není jenom volba mezi něčím lepším a horším, nýbrž mezi skutečnostmi napravitelnými a nenapravitelnými. Nechováme nejmenší pochybnosti o tom, kdo by byl vítězem ve válce. Ale asi si to představujeme my a vy právě obráceně. Připusťme druhou možnost, že to ten stát, který nechci jmenovat, prohraje. A ta prohra bude národní katastrofou. Myslete na tu pohromu a její další důsledky jako my na pouhou možnost. A pak znovu před svým svědomím a láskou ke svému národu roz-

hodněte, jste-li pro válku nebo pro mír. Nemyslete si, že na vaší odpovědi, vy němečtí jednotlivci z Českého Krumlova, Karlových Varů nebo ze Šumperka, nezáleží a že to, co se stane, stane se z vůle dějin. Ne, bude to vaše vůle nebo vaše vina, jak se to vezme. Ale byla by to vůle nebo vina strašlivá, a vy, vaše města a vesnice, by ji odnesly nejvíc. Nedovedu si představit člověka, který by řekl, že chce válku. Chcete-li mír, pro sebe a své děti, stačí, potom se domluvíme, ať nás cokoliv dělí, budeme mít společnou vůli k míru. Pak se staneme spolupracovníky nejen na vašem přírodou a dějinami společném sudetském koutě, ale na míru světa, na záchraně milionů krásných lidských životů. Ti, kdo by padli – Australan nebo Němec, mají také nějaká práva, nemyslíte?

Lidové noviny 18. září 1938

Karel Čapek, Národ nás nepotřebuje

Napsal generál nebo spisovatel Rudolf Medek. Není sice známo, odkud má Medek plnou moc mluvit jménem národa, v kterém lokále se mu duch národa zjevil a uložil mu ono poselství. Ale když ten výrok docela vážně a dokonce proložené otiskla řada novin, musíme se jím vážně zabývat. Věc je totiž ta: my spisovatelé se z národa vyhazovat nedáme, a od nikoho. Jsou věci, které si nedáme brát. Z nich první je příslušnost k národu, jehož jazykem píšeme. Chce-li nám někdo uprát tento svazek, je na to jediná odpověď, rána do zubů. Nikdo se nestává spisovatelem, jazykovým tvůrcem a básníkem bez nesmírné lásky k národu, neboť jazyk je duší národa. Každé slovo rodné řeči vyslovené v básnickém díle, je jakoby řečeno poprvé, je orosené jako v den stvoření, neohmatané lži, frazérství a prostředností. Řeč národa, ohrožená profesionálními tlučhuby a anonymními škrabáky, se ustavičně rodí z lidu a z básníků. A přijde nějaký generál nebo kdo ještě a bude povídat, že když tak nebo onak, národ se obejde bez spisovatelů. Nevidíte, blázni, co tím berete národu? Doufám, že jsem národu ostudu neudělal. Nejsem bolševik ani marxista, nemám osobních pohrůtek k nějaké něžnosti vůči kul-

turní levici, která mne před nějakým rokem div nevyobcovala z literatury, neslyším z té strany mnoho jiného, než že jsem pravičák, maloměsták, státotvorník a kdec. Pokud dýchám, nepřipustím, aby někdo vyhazoval z národa S. K. Neumanna, který je komunista, napsal Knihu lesů, vod a strání, Zpěvy z ticha a mnoho jiného. Tyto knihy nebude nikdo vyhazovat z české literatury, z mapy říčku Svitavu. Nikdo nebude vyhazovat z národa básníka Nezvala, který je komunista, ale který udělal z našeho jazyka nebe plné housliček a melodie. Tak tedy český národ nepotřebuje Karla Tomana, písmáka Vančuru, jenž svůj jazyk váží až ze středověku? Nepotřebuje Šrámka, Horu a Seiferta? Šaldu? Koho to potom český národ potřebuje? I to jste řekli: stačí prý mrtví spisovatelé. Je to pohodlné, Havlíček už nebude soudit, neozene se proti velkohubým vlastencům, Neruda už nebude mluvit o chudých lidech a dělnických bataljonech, Svatopluk Čech už nebude hájit svůj velkodušný světový liberalism a tak dále. Když šlo o vzkríšení národa, byli tu spisovatelé dříve než Hodáčové nebo Stříbrní. A tahle národní tradice je na naší straně.

Lidové noviny 9. prosince 1934

Karel Čapek, Od člověka k člověku

Není toho mnoho, na čem by oko lidské spočinulo se zalíbením ... nebo s jistotou, že se to najednou nebude ohýbat a měnit a mrkat na tebe nějak jinak a prapodivně. Všechno se změnilo, člověče, dokonce nejenom státy, nýbrž i lidé, a ty sis myslíš, že je znáš! Inu, myslel, ale copak za to mohu, že všechno se změnilo? Koukej, vždyť v tom všem bylo tolik bolesti a zděšení, jakýpak div, že se zkřiví tvář, kterou jsi znal. I národové mají svou tvář a jsou chvíle, kdy se máme dívat spíš někam daleko, než lidem přímo do tváře. Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstali stejní. Jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo je slušný, byl slušný vždycky, kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív. Kdo myslí, že teď přišla jeho chvíle, myslel vždycky jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlíkem, kdo jím nebyl vždycky, kdo mění víru, neměl žádnou, člověka nepředěláš a jenom se ti vybarví. Národ nepředěláš, ledaže bys měl na to století. Jenom davy může vést dnes tak a zítra tak. Kdo nenávidí, měl v sobě nenávisť vždycky, kde by se v něm tak najednou

(Dokončení na straně 12)

NA LIPSKÉM PROCESU PŘED 85 LETY JIŘÍ DIMITROV UDĚLIL LEKCI NACISTŮM

Karel JANIŠ

Vinu za požár budovy říšského sněmu v Berlíně, který způsobili sami, svedli na komunisty. Ve dnech 20. září – 22. prosince 1933 proběhl proces s J. Dimitrovem, V. Tanevem, B. Popovem, E. Torglerem a Holanďanem M. van der Lubbem. Rozsudkem byli všichni až na van der Lubbeho osvobozeni.

16. prosince 1933 pronesl Jiří Dimitrov závěrečnou řeč, v níž připustil, že mluví jazykem ostrým a tvrdým, jeho boj a život byly také ostré a tvrdé, zvykl si nazývat věci jejich pravými jmény. Zdůraznil, že obhajuje sám sebe jako obžalovaný komunistu, obhajuje svou vlastní komunistickou, revoluční čest, své ideje, své komunistické přesvědčení, smysl a obsah svého života. Proto každé slovo je výrazem jeho nejhlubšího rozhořčení nad nespravedlivým obviněním, nad faktem, že takový protikomunistický zločin je připisován komunistům. Připomněl, že v tisku mu bylo spíláno, jeho bulharský národ nazývali divošským a barbarským a nemůže přejít mlčením, když ho nazývali temným balkánským subjektem a divošským Bulharem. Řekl:

„Je pravda, že bulharský fašismus je divošský a barbarský, ale bulharská dělnická třída a rolníci, bulharská lidová inteligence nejsou ani divoši a barbaři ... duchovně a politicky nejsou naše lidové masy na nižší úrovni než masy v jiných evropských zemích ... Národ, který žil 500 let pod cizím jhem, aniž ztratil svůj jazyk a národnost, naše dělnická třída a rolníci, kteří bojovali a bojují proti bulharskému fašismu a za komunismus – takový národ

není divošský ani barbarský. Divochy a barbary jsou v Bulharsku jenom fašisté... Ještě mnohem dříve, než německý císař Karel V. říkal, že německy hovoří jen se svými koňmi, a němečtí šlechtici a vzdělanci psali pouze latinsky a za německý jazyk se styděli, v „barbarském“ Bulharsku apoštolové Cyril a Metoděj vytvořili a šířili starobulharské písemnictví. Bulharský národ bojoval ze všech sil a velmi houževnatě proti cizímu jhu. Proto protestují proti útokům na bulharský národ. Nemám důvod se stydět, že jsem Bulhar a jsem hrdý na to, že jsem synem bulharské dělnické třídy.“ (viz G. Dimitrov, Výbor z projevů a článků, Svoboda Praha 1982, s. 103-106).

15. února 1934 bylo J. Dimitrovovi uděleno sovětské státní občanství a po propuštění z nacistického vězení odjel 27. února do Sovětského svazu. Na VII. kongresu Komunistické internacionály v Moskvě přednesl 2. srpna 1935 hlavní referát o úkolech Kominterny v období po nástupu Hitlera k moci před 2 lety. Vládnoucí fašismus charakterizoval jako otevřenou teroristickou diktaturu nejreakčnějších, nejšovinističtějších a nej-

imperialističtějších živlů finančního kapitálu. Rozebral odrůdy fašismu v jednotlivých zemích a zdůraznil nutnost vytvoření jednotné fronty proletariátu v národním a mezinárodním měřítku jako základ k vytvoření široké protilidové fronty. V této souvislosti položil důraz na vyhledávání forem přechodu nebo přístupu k proletářské revoluci. Naplňování této nové linie mezinárodního komunistického hnutí probíhalo v dalších letech a zejména pak po válce ve formě vzniku a rozvoje režimu lidové demokracie. Dimitrov byl zvolen generálním tajemníkem kominterny. Z moskevského exilu řídil prostřednictvím ilegálních organizací v Bulharsku protifašistický odboj a vítězný povstání 9. září 1944.

Po 22 letech emigrace se 6. listopadu 1945 vrátil do své vlasti a 18. listopadu byl zvolen poslancem Národního shromáždění. Od 22. listopadu 1946 byl předsedou bulharské vlády až do konce svého života. V této funkci podepsal 23. dubna 1948 v Praze Smlouvu o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Bulharskem a Československem. Vyvrcholením jeho politické činnosti je projev na V. sjezdu bulharských komunistů 19. prosince 1948, v němž provedl rozbor cesty dělnického hnutí v Bulharsku a nastínil program socialistického vývoje země. Vydátně přispěl do tehdejších diskusí o charakteru a perspektivách lidově demokratického zřízení. Vynikající představitel bulharského a mezinárodního dělnického a komunistického hnutí Jiří Dimitrov opustil svět 2. července 1949.

Karel Čapek, Od člověka k člověku

(Dokončení ze strany 11)

vzala! Kdo sloužil, bude sloužit dál, kdo chtěl dobré, bude zase chtít dobré. Ani vůle se nemění. Nedívej se do tváře, která se změnila, nikdo se nestane krásnější, že změnil tvář. Tvrdá zkouška je i tvrdé poznání. Budoucí foliant našich dějin o této době bude mít jeden podtitul: Kdo byl kdo. I dobrá paměť patří k těm stálým věcem, jichž je a bude třeba. Mnoho se změnilo a ještě víc je toho, co přešlo ve stav nepokojného hemžení. Musíš hledat očima něco, co trvá a je stálé. Najdeš to v lidech samozřejmě, neporušené a trpělivé, najdeš to v lidech jako tiché sbírání sil. Pocítíš tiché a stálé dějství vedle toho dějství nejhalasnějšího. To tiché a nejtišší jsou ty pravé dějiny, neboť bez stálosti není dějin, hemžení a převrácení nejsou dějiny. Nic pravého není bez stálosti. Řekne-li vám někdo věřte, říká vám tím: Buďte stálí a co nejstálejší.

Lidové noviny 4. prosince 1938

★ ŠLI PŘED NÁMI

Josef Juran – 50. výročí úmrtí

26. prosince 1963 zemřel významný představitel naší dělnické třídy a KSČ Josef Juran. Tisíce lidí ho provázely na jeho poslední cestě ze vstupní haly tehdejšího Muzea dělnického hnutí, jehož byl spoluzakladatelem a v němž prožil poslední léta svého života. Rodák z malé obce Rudka u Rosic, kde se narodil 12. února 1885 v dělnické rodině. V brněnské Vaňkovce se vyučil slévačskému řemeslu. Před i po první světové válce, v níž utrpěl zranění na levé noze s trvalými následky, pracoval v Královopolské strojírně.

Patřil mezi zakládající členy KSČ v Rosicích, v roce 1925 se stal členem KV KSČ v Brně a poslancem Národního shromáždění. Mnohokrát vystoupil s interpelacemi ve prospěch pracujících, od roku 1935 jako senátor. Byl jedním z organizátorů protinacistické manifestace v líšeňském údolí 7. srpna 1935. V té době byl starostou Rosic. Jako příslušník naší vojenské jednotky v SSSR plnil důležité úkoly při přebírání zásilek, transportů a politických představitelů našeho odboje v Baku přijíždějících do SSSR, mimo jiné i prezidenta Edvarda Beneše.

Po návratu do vlasti byl postupně členem předsednictva KV KSČ v Brně, ÚKRK KSČ, kandidátem ÚV KSČ, poslancem ZNV, později členem rady KNV a zdravotním referentem v Brně i poslancem Národního shromáždění.

Život a působení Josefa Jurana charakterizoval historik dělnického hnutí a KSČ Otakar Franěk v obsáhlé monografii, kterou vydalo v roce 1979 nakladatelství Blok s předmluvou tehdejšího předsedy vlády Josefa Korčáka.

Karel Janiš

Co přináší divadelní a hudební scéna

Činohra v Mahenově divadle

Reduta reprizuje (20. XII. 8. 14. I.) šou Braňo Holička věnovanou scéně populární hudby od 60. let po současnost. Šou končí říjnem 2018 a významným Michala Davida. Na začátku se nabízela alternativa v jevištním zpracování příběhu Rudiho Kovandy, vítěze soutěže Zlatého slavíka nad Karlem Gottem někdy v 70. letech. Šlo o uměle vyvolanou hlasovací kampaň Divadla na provázku. Jméno Husa z názvu muselo tehdy zmizet, neb plakáty kolemjdoucí doplňovali čárkou nad písmenem a i písmenem k na konci. Hlasovací kampaní si dělali legraci z mechanismu soutěže Slavíků. Tato alternativa padla pod požadavkem Národního divadla na angažovaný příběh s moralitou. Tak vznikl proud hudby, citací z oficiálních prohlášení umělců i politiků a narážek na tehdejší situaci v šoubyznysu. Neinformovaný divák se poučí o konci kmotra Františka Mrázka a kdo mu z populárních zpěváků zpíval na pohřbu, o propojení politiky a šoubyznysu před rokem 1989, později propojení podsvětí, politiky a šoubyznysu. Mohli bychom tak pokračovat, ale nejlepší je jít se podívat na představení.

Městské divadlo Brno premiéruje (15. XII.) klazubovu jedenáctku autorského tria Slovák–Šotkovský–Štěpán. Jde o swingově laděnou hudební komedii jazzmana Jiřího Levíčka z doby, kdy se kopaná ještě nehrávala kvůli závratným honorářům, ale především pro radost ze hry samotné. Tolik anotace představení. Humoristická povídka Eduarda Basse s ilustracemi Josefa Čapka z roku 1922 byla produktem nového emancipovaného státu o němž dosud svět nevěděl, ale měl vědět. Nacionální étos zastoupený lidovým sportem byl důvodem filmového zpracování z roku 1938 s hvězdným obsazením Theodor Pištěk, Antonie Nedošinská, Raoul Schránil i Hofmanova televizního seriálu z roku 1968 s Jiřím Sovákem, Vlastou Chramostovou, Josefem Hlinomazem, Milošem Kopeckým, Jiřinou Bohdalovou, Peterem Ustinovem a Janem Werichem. Z divadelních úprav jmenujme tu poslední, dětské představení v Polárce. Režisér Stanislav Slovák je sám fotbalovým trenérem a bude zajímavé jak se s látkou vyrovná v době, kdy stav společnosti připomíná německou Výmarskou republiku. Nacionální étos by přes rozevřené sociální nůžky mohl společnost integrovat. Reprízovaná (1. 10.-12. 1.) rocková opera **Rent** je sladkobolný příběh z exotické umělecké čtvrti East Village na Manhattanu, kde v 90. letech vrcholila epidemie HIV. Rent, český nájem, říká muzikálovým divákům: život je jen časově omezený nájem. Dodáváme - poznání morových časů, propagované hlavně v baroku.

HaDivadlo premiéruje (13. XII.) drama Maloměřáci Maxima Gorkého typické dílo atmosféry fin de siècle roku 1901, ironický pohled na rodinu jako omezení a zdroj klíčící revolty mladé generace. Dle autora období dekadence, kde přežívají Nietzscheho silní jedinci. Atmosféra dekadence vedla dokonce i intelektuály k „očistné“ 1. světové válce. Její jatka vyústila v bolševický puč a použití axiomu „smrt jednotlivce je tragédie, smrt tisíců statistika“, počty šly do desítek milionů. Gorkij oponoval carovi, bolševikům. Nevydržel jako typický Rus několikerou emigraci. Stalini pro západ propagoval solovčický gulag a nakonec jím byl otráven. Autorům inscenace lze přát šťastnější ruku než u minulé inscenace z ruského prostředí Čevengur.

Divadlo Radost uvádí (21. XII.) jako derniéru jednu ze svých nejzajímavějších inscenací Husovické betlém. Jde o jednu z lidových loutkových her s tematikou božího narození, jak se hrály na přelomu 19. a 20. století v brněnských předměstích, tehdy samostatných obcích, kde se mluvilo dialektem odvozeným z hanáctiny. V Praze je pro příliš světské mezihry c. k. policie zakázala, v Brně přežily.

Hudební fakulta JAMU uvádí (18. 19. XII.) v Divadle na Orlí tradiční vánoční koncert. Stejně jako v minulosti budou jásavě

zaznívat nejenom vánoční žestě v podání všech hudebních souborů JAMU. Jen škoda, že dochází k mediální propagaci Festivalu bicích nástrojů a nikoliv vrcholů interpretace jako výše uvedený koncert nebo koncertů studentů vítězů mezinárodních soutěží. Mimořádným zážitkem byl klavírní recitál Pavla Zemena a tiskový mluvčí byl přítomen. Novináři dostali však pozvánku na tiskovou konferenci k Festivalu bicích nástrojů.

Scéna divadelní fakulty JAMU Marta reprizuje (7. 8. XII.) Konec hry irsko-francouzského dramatika Samuela Becketta, považovaného za jednoho z nejvýznamnějších průkopníků francouzského absurdního dramatu, ovlivněného existencialismem. Inscenace patří mezi jeho nejproslulejší hry. Tolik anotace hry. Jde o dialog dvou protagonistů v jednom prostoru útočiště, obklopeného zničenou zemí, které s nimi sdílají rodiče jednoho z nich. Je obdivuhodné, jak hra, premiérována 1957 obrazy současnosti a její stále možné nejhorší alternativy. Senioři tam najdou možnou negativní péči o svou společenskou skupinu, protagonisté nejsou schopni spolu komunikovat. Váže je jen hassliebe – nenávistná láska – přesně podle teorií psychologa, filozofa a sociologa Ericha Fromma. Vše podáno s temperamen-tem studentů, jež se postarali o hereckou symfonii, při níž některé diváky mrazilo.

Galerie a muzea v prosinci a lednu

Muzeum města Brna na Špilberku prezentuje do 20. 1. 2019 výstavu nazvanou Umění loutky. V roce 2016 bylo české loutkářství zapsáno na Reprezentativní seznam nemotného kulturního dědictví lidstva UNESCO. Jedná se o největší soukromou sbírku české historické loutky manželů Jiráskových a výstava zahrnuje jen její přibližně polovinu – pouhých 350 loutek. Na veřejnosti se manželé Jiráskovi představili v Brně poprvé v roce 1996 v Paláci šlechticů výstavou na téma domácí loutkové divadlo. Jedná se o český fenomén, kdy loutkáři, jedni z prvních národních buditelů šířících loutkovým divadlem český jazyk, předali štafetu prostřednictvím vzdělavců přelomu 19. a 20. století do českých domácností. Výsledek – u řady pozdějších divadelních osobností byla v dětství fascinace loutkovým divadlem. V nejhorší době, v protektorátu narovnávání páteře. V době nacistického zákazu veřejných divadelních představení se ve vilce v Brně na Černopolní provozovala pro dospělé i děti z ulice loutková Smetanova Libuše. Hudba zněla z šelakových gramodesek o rychlosti 78 otáček, což znamenalo měnit desku každé 3 minuty. Současná výstava na Špilberku, na rozdíl od výstavy minulé, má rozsah jednoho století 1850 – 1950. Postihuje vývoj českého loutkářství: od poloviny 19. století, přes secesi a modernu až do 40. let 20. století.

V době loutkářů buditelů byla loutková představení určená dospělým a loutky byly podstatně větší než dnes – národ se začal emancipovat zdola – od lidových vrstev. Později nastoupili vzdělanci – generace výtvarníků Národního divadla. Na přelomu století vytvářeli loutkové divadlo přední osobnosti českého výtvarného umění. Jedním z vrcholů českého loutkářství byla divadla Československých legií, a vyvrcholením 1. ČSR. Ve výročí deseti-letí republiky 1928 bylo v pravidelném provozu 2 600 loutkových scén z toho 1000 sokolských loutkových divadel.

V protektorátu zaznívala z loutkové scény nejen Libuše na brněnské Černopolní, ale v lágru pro židovské míšence a arijské rodinné příslušníky Židů hráli loutkové divadlo židovský míš- nec Ondřej Sekora a manžel Židovky Oldřich Nový. Z této tradice vyrostl po roce 1950 úspěch českého moderního loutkového divadla a světový úspěch českého loutkového filmu. Za všechny jmenujme Jiřího Trnku a jeho výtvarný názor – loutka je symbol. Ponechme divadelním teoretikům, zda jde o symbol nebo objekt vyvolávající imaginaci. Jeden politický vězeň vyslechl koncem 60. let v noci v cele loutkovou hru citovanou spoluvězněm tzv.

(Dokončení na straně 14)

(Pokračování ze strany 13)

světským. Ovládal šest hlasů a účín předčil rozhlas. Manželé Jiráskovi sbírají loutky přes 30 let. Třicetkrát vystavovali doma i v zahraničí včetně Asie a USA. Nejbližší projekt Pavla Jiráška je sedmidílný cyklus o loutce v ČT. Je na co se těšit na obrazovce i na výstavě na Špilberku, včetně vánočních doprovodných akcí.

Čestný kanovník staroboleslavský Karel Procházka autor první betlémské publikace O betlémech vydané roku 1908 uvádí: V adventu hráli potulní muzikanti a kolovrátkáři loutkové divadlo na vánoční témata, než to pro jejich přílišnou světskost c. a k. policie zakázala. Není bez zajímavosti. Po josefinském zákazu

Figurky z dílny Vojty Suchardy. (Foto archiv autora.)

instalace betlémů v kostelích se betlémů zmocnil lid a instaloval je v domácnostech. Umělci, jejichž objednavatelem byla církev, přišli o zdroj financí a vrhli se na výrobu betlémských figurek a v době šíření loutkového divadla i loutek. Za všechny uvedme rod řezbářů Suchardů z východních Čech. Dal českému umění sochaře Stanislava Suchardu, autora pomníku Palackého a výzdoby pražských veřejných budov a jeho bratra Vojtěcha. Na svatovítské katedrále vytvořil na 250 novogotických hlavic sloupů, kamenné plastiky, na průčelí stavby dva vysoké reliéfy znázorňující stavitele dómu. V roce 1920 založil Vojtěch Sucharda naše první moderní loutkové divadlo Říše loutek. Jako principál souboru, režisér i loutkoherec tak působil 40 let, vytvořil 350 loutek a výpravu pro 137 her. Češi za příznivých podmínek dosahovali světové špičky, v českém baroku i v loutkářství, jež uvidíte na Špilberku.

Dům umění otevřel od října Centrum umění nových médií věnované odkazu Woodyho a Steiny Vasulkových nazvané Vasulka Kitchen Brno. Woody Vasulka je jedním ze zakladatelů elektronického audiovizuálního umění a videoartu. Narodil se jako Bohuslav Vasulka roku 1937 v Brně – Slatině. Sousedství s vojenským letištěm obsazeným nacistickou Luftwaffe a sběratelská vášeň kluků v roce 1945 pro přístroje z palubních desek havarovaných letadel ho přivedla k technice. Bylo to lepší než tehdejší klukovská ctižádost vlastnit pistoli. V roce 1956 absolvoval brněnskou ŠUR a na FAMU filmovou a televizní režii. Krátce po studiu se v roce 1960 oženil s Islandankou Steinunn Briem Bjarnadottir - Steinou a v roce 1965 se s ní přestěhoval do New Yorku. Po příjezdu do USA začali ve dvou pracovat na tvorbě dokumentárních filmů o divadle, tanci a undergroundové tvorbě. V roce 1971 v New Yorku založili s Andrease Mannikem divadlo mediálního umění, The Elektronik Kitchen. Brněnský spolek Vasulka Kitchen Brno inicioval založení brněnské obdoby Centra, složeného ze studovny a dílny spojené s digitálním archivem

tvorby Vasulkových určeného pro studenty, badatele, umělce a kurátory. Vznik Centra podpořilo statutární město Brno a Dům umění, v němž našlo sídlo. Bude zajímavé, zda se brněnské Centrum postaví stejně angažovaně k problémům současného světa, jako autor, jehož jméno nese. V době Vietnamské války kritizoval angažovanost USA ve Vietnamu, včetně tzv. přátelské palby. Jde o letce a dělostřelce střelící omylem do vlastních řad. Videopřístroj prezentující tento problém byl k vidění na výstavě k 80. narozeninám umělce v Muzeu města Brna na Špilberku. Současný svět nabízí nepřehledné množství témat, kdy hynou lidské životy jednotlivě i masově často v přímém přenosu.

Tiskárna Helbich na Valchařské je známa jako účastník a často vítěz soutěže o nejkrásnější kalendář. Letos vydává kalendář s fotografiemi Adolfa Rossiho. Současně fotografie v prostorách bývalé textilky do ledna vystavuje. Po černobílých fotografiích Michala Kalhouse, inspirovaných avantgardou 20. i vizualitou 60. let 20. století, jež pamětníky pohládily po duši, prezentuje brněnskou legendu Adolfa Rossiho. Rodák z Velkého Meziříčí, generačně spojen s brněnskou fotografickou scénou 50. a 60. let 20. století, měl tematicky blízko k fotografii všedního dne, ale fotografoval i přírodu a divadlo. Své dílo úspěšně prezentoval na mezinárodních fotografických salonech po celém světě. Jeho život se uzavřel v 80 letech v roce 2000 a jeho estetizované fotografie vydražili v roce 2016 na aukci ve vídeňském Dorotheu za 450 Euro. Helbich opět prezentuje to nejlepší.

Knihovna Moravské Galerie v Pražákové paláci vystavuje do 31. 1. Nejkrásnější české knihy roku 2017. 53. ročník soutěže pořádá Ministerstvo kultury ČR a Památník národního písemnictví. Z celkem 255 přihlášených titulů, vydaných v českých nakladatelstvích a vytištěných v českých tiskárnách, vybírala mezinárodní odborná porota knihy z tradičních sedmi kategorií, jimž udělila ocenění za nejlepší grafické, polygrafické a ilustrační

Loupežníci Pterovští z dílny Vojty Suchardy. (Foto archiv autora.)

zpracování. Nominované a oceněné knihy byly prezentovány na veletrhu Svět knihy, v Městské knihovně v Lokti, na festivalu Tabook a mezinárodní přehlídce Designblok. Kniha Jana Čumlivského Póvl získala v soutěži 1. místo v kategorii Bibliofilie a autorské práce. Je obdivuhodné, jak v době devalvace knihy, která často leží na lavičkách, v koších a popelnících, mnohdy v ceně tisícikorun, v době kdy před několika lety v Moravské zemské knihovně si děti z krásných knih předních českých knižních výtvarníků, stavěly na podlaze domečky a šlapaly po nich, aby si údajně vytvořily ke knize vztah, soutěž pokračuje. Jen škoda, vítězné knihy jsou vystaveny v malém rozsahu. Dřív expozice knih zabrala chodbu na Místodržitelství.

/V-zh/

ZA ČESKO-RUSKOU SPOLUPRÁCI UDĚLILI CENY STŘÍBRNÝ LUKOSTŘELEC ČR 2018

Za všestrannou česko-ruskou spolupráci a tvorbu přátelských vztahů mezi lidmi obou národů udělili letošní ceny Stříbrný lukostřelec – ČR v Zrcadlové kapli pražského Klementina.

Za účasti velvyslance Ruské federace v ČR **Alexandra Vladimiroviče Zmejevského** a prezidenta ČR **Miloše Zemana** (v zastoupení pro jeho zaneprázdněnost přečetl Zemanův dopis v Klementinu pracovník Mezinárodního oddělení Kanceláře prezidenta republiky Petr Pirunčík) převzali ocenění autoři pěti projektů v kategorii Historické dědictví a autoři 13 projektů nominovaných v oboru Mezikulturní komunikace jako otevřené okno k budoucnosti. Jen čtyři nejlepší projekty zastupovaly kategorii Byznys a obchodní komunikace. V kategorii Vzdělávací program soutěžilo šest vybraných projektů. **Odborná porota udělila v kategorii Osobnost sošku Stříbrného lukostřelce prvnímu čs. kosmonautovi Vladimíru Remkovi za jeho vklad do rozvoje přátelství mezi ČR a RF. Speciální ocenění přičkla porota Akademickému souboru písní a tanců Ruské armády Alexandrovci.** Při této příležitosti bylo řečeno, že v Rusku působily desetitisíce českých muzikantů, kteří pomáhali rozvoji tamní kultury. A ještě letos se dostane na trh Sborník českých, moravských a slezských písniček v ruštině.

Prezident ČR Zeman vyjádřil ve svém dopise, čteném účastníkům české části mezinárodní soutěže Stříbrný lukostřelec, radost, že tato akce přispívá ke vzájemnému česko-ruskému poznávání. Soutěžní projekty jsou příkladem příležitosti, jak rozšířit své poznatky o druhé zemi a jejich lidech. *"Děkuji tedy všem, kdo se zasloužili o prohlubování osobních a lidských vztahů mezi umělci, studenty, sportovci či obchodníky z Česka a Ruska. Gratuluji vítězům i všem nominovaným!"* - napsal prezident ČR. Přítomně pozdravil též ruský velvyslanec Zmejevskij.

V kategorii Historické dědictví zvítězil divadelní program **Válka očima dětí**, který přihlásila do soutěže Vysoká obchodní škola Moskevské státní univerzity s vedoucí Nataljou Šavabariovou. Diplomy v této kategorii si vysloužily **Výstava Svetožara Rusakova**, dále **výstava portrétů československých letců** a též Technické muzeum v Brně projektem **Vladimír Remek - cesta ke hvězdám**. Oceněna byla též prezentace knihy **"Od Čejčce k Brnu. Těžké tanky IS-2 v bojích na jižní Moravě."** Přihlásil ji do soutěže Ruský kulturně-osvětový spolek na Moravě. Autorka této brněnské publikace **Soňa Holečková** ji vydala v nakladatel-

ství Onufrius Jan Kux. Prokázala v ní, že nové sovětské tanky IS-2 byly v závěru 2. sv. války v Evropě přínosné k velmi efektivnímu ničení nové generace nepřátelských německých tanků, jelikož měly silnou pasivní (pancéřovou) ochranu a velkou palebnou sílu. Holečková v pozici výzkumnice vypátrala v archivech a válečných dokumentech už přes 5000 jmen dosud neznámých sovětských vojáků, kteří padli na jaře roku 1945 při osvobozování jihu Moravy od německých a jiných fašistů. Jejich jména proto až dosud nemohla být napsána na pomníky zabitých osvoboditelů v moravských městech a obcích. Pozůstalým příbuzným těchto hrdinů dává Holečková informace o tom, kde v cizině má jejich 73 let nezvěstný předek svůj hrob. Prezident RF Vladimir Putin předal za to Soni Holečkové v Kremlu řád **Za blahořečeni.**

V kategorii Mezikulturní komunikace zvítězila o sošku Stříbrného lukostřelce si z letošního finále v pražském Klementinu odvezlo **Divadlo Pinocchio**, zatímco v oboru Byznys a obchodní komunikace první místo obsadila **expedice Kolem světa Žigulem**. Její členové při cestě napříč Ruskem od západu na východ byli místními odrazováni slovy např.: *Vaše auto se někde rozvalí a vy zahynete!* Češi dojeli do cíle živí a učili Rusy nebát se svých vlastních strojů - uvedl představitel této expedice při přebírání Stříbrného lukostřelce za rok 2018. Z nominovaných projektů kategorie Vzdělávací programy bylo první **Trojské gymnázium**.

Informace o dosavadních ročnících české části mezinárodní soutěže všestranných projektů vytváření přátelských a vzájemně výhodných společenských i hospodářských vztahů pod názvem Stříbrný lukostřelec - ČR jsou na www.lukostrelec-pr.cz (vž)

С наступающим Новым годом!
12. ledna 2019 od 15.00 do 17.00 hod. se koná v Brně tradiční
Novoroční besídka pro děti
JOLKA - ЁЛКА
místo konání SVČ Lužanky, ul. Lidická 50, Brno
Čekají Vás Děda Mráz - Дед Мороз, Sněhurka - Чарышкова
a různé pohádkové bytosti
V programu účinkují: Taneční skupina Dolls z DDM Heřkova, Fantazie-Zidenice
choreograf a vedoucí taneční skupiny Lenka Chalabová
Žáci školy ruského jazyka a kultury RKOSM
pod vedením pedagoga Natalje Andrejevny
Těšíme se na Vás!

Informace na tel. +420 737 687 559, www.rkosm.cz
Předprodej vstupenek od 8.12.2018 vždy v sobotu na ul. Klenové 67. Škola ruského jazyka a kultury RKOSM.
Cena vstupenky pro děti - 180,- Kč v dávkových balíčcích, pro ostatní - 80,- Kč. Vstupné 10 let a mladší do
30.12.2018 přes FIO banka - č. 210060626/2010. Sponzorská jolka, počet vstupenek, přijetí.
Akce se koná za podpory Výchovného RF v ČR, Generálního konzulátu RF v Brně a Magistrátu statutárního města Brna.

ČAS PŘÍCHÁZÍ ZE SCHWARZWALDU

Asi 70 exponátů ze sbírky Miloše Klikara s názvem Hodiny ze Schwarzwaldu otevřelo veřejnosti Technické muzeum v Brně. Do 21. dubna 2019 si tam návštěvníci prohlédnou hodiny ze 17. až 19. století.

Kolem roku 1670 se řezbář ve Schwarzwald (oblast jihozápadního Německa) pokusil vyrobit podle jednoduchých kovových hodin nové hodiny z toho, co měl doma - ze dřeva. Tento náhodný začátek odstartoval jednu z největších produkcí hodin na světě - Schwarzwaldských hodin. Píše to ve své knize *The History of Clocks and Watches* Eric Bruton (Orbis Publishing Ltd, 1979). Jejich nejznámějším zástupcem mezi laiky jsou tzv. kukačkové hodiny. Ty podle Erica Brutona vyrobil kolem roku 1730 schwarzwaldský řezbář Franz Anton Ketterer.

Hodiny ze Schwarzwaldu začali vyrábět sedláci v zimním období. Dostatek času v tomto období a dostatek výrobního materiálu způsobily, že hodiny byly dostupné i lidem méně majetným. Selské lidové hodiny vyráběli původně ze dřeva, a to včetně strojů a vyřezávaných koleček. *"Ozubení na kolech a pastorkůch u prvních dřevěných hodin se nejdříve vyrábělo ručně pilkou, nožem a pilníkem,"* napsal ve své knize *Hodiny ze Schwarzwaldu* (2005) Miloš Klikar. *"Po vynalezení speciální matrice, děličky*

a stolice na výrobu ozubených kol se daly zhotovit jednoduché hodiny dokonce za jeden den."

Jednoduchý skeletový rám hodin postupně nahradila uzavřená dřevěná skříňka. Zpočátku se natahovaly co 12 hodin. Jejich jediná ručička ukazovala pouze celý čas. Dvě ručičky - hodinová a minutová - se začaly používat v průběhu 18. století. Od konce tohoto století už dřevěné ručičky nahrazovaly mosazné a železné. Během produkce těchto selských hodin došlo k jejich zdokonalování a proměně nejen v konstrukci ale i ve vizuálu. Hodiny měly různé tvary ciferníků (čtvercové, kruhové, obdélníkové), štíty byly např. plechové, mosazné, porcelánové. Hodiny obohacily pohyblivé postavičky v okénku předního štítu, např. mnich držící provaz od zvonu, voják na vartě, řezník, který úderem do hlavy zvířete odbíjí hodinu, popř. stínání hlavy (M. Klikar, *Hodiny ze Schwarzwaldu*). Produkce se brzy rozvinula ve specializovanou řemeslnou výrobu a prodejci je rozšířili i do zahraničí. Charles Dickens a další angličtí spisovatelé nazývali tyto hodiny jako Dutch clock. K omylu údajně došlo při nedorozumění, kdy cestující prodejce popisoval „Schwarzwaldky“ jako Deutsch clock (Eric Bruton, *The History of Clocks and Watches*).

(vž)

Naši prosincoví jubilanti

V posledním měsíci roku slavi svá kulatá, i nekulatá, významnější, i méně významná životní jubilea následující členky a členové naší MěO:

Lenka DAŇKOVÁ, Ludmila HRAZDÍROVÁ, Milada VRZALOVÁ, Leopold FABER, Dagmar KOSKOVÁ, Oldřich DOSKOČIL, JUDr. Libuše KUBÁNOVÁ, Jaroslava ŘEZÁČOVÁ, Stanislav SKOUPÝ, Ing. Naděžda VOLNÁ, Božena GRÜNVALDOVÁ, MUDr. Rudolf DVOŘÁK, Štěpán SMELÍK, Gizela ŠOUKALOVÁ, Miloslav VRABEC, Ivan LAŠTŮVKA, František MANDELÍK, Zdeněk HANÁČEK, Ing. Oldřich UHER, Zdeněk BRANŽOVSKÝ, Vlasta HUBENÁ, Ladislav GLOVACZ, Danuše OSTROVSKÁ, Jitka SVA-TOŠOVÁ, Boris LUPTÁK, Olga MALÍKOVÁ, Jaroslav SVOBODA, Milena MIHÁLOVÁ, Josef FORMÁNEK, Božena OTÁHALOVÁ, Marie KAPLANOVÁ, Anna SEDLÁČKOVÁ, Eva PAKOSTOVÁ, Miroslav HÁJEK, Pavel GREPL, Vlasta STAŇKOVÁ, Vít PODLIPNÝ, Karel NOVÁK, Štěpánka NAVRÁTILOVÁ, Libor ROBOTKA, Božena SMOLÍKOVÁ, Eliška PŘIKRYLOVÁ, Jarmila ZAVŘELOVÁ, Jaroslav KONEČNÝ, Hedvika ENENKLOVÁ, Stanislava BLABLOVÁ.

Všem našim oslavencům děkujeme za léta práce pro sociálně spravedlivější společnost a mnoha dalších let života přejeme pevné zdraví a mnoho osobní spokojenosti. ZO (MO) KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce ECHO. **did**

Opustil nás

26. listopadu 2018 zemřel ve věku 91 let **Mgr. Miroslav Hron**, dlouholetý člen KSČM a vynikající pracovník v oblasti školství a umění.

Čest jeho práci a památce!

Jak vyjde Echo v roce 2019

číslo	uzávěrka	vyjde
1	18. 12.	11. 1.
2	8. 1.	15. 2.
3	12. 2.	8. 3.
4	12. 3.	12. 4.
5	9. 4.	10. 5.
6	14. 5.	14. 6.
7	13. 8.	13. 9.
8	10. 9.	11. 10.
9	8. 10.	8. 11.
10	12. 11.	13. 12.

Strojopisy předávejte na sekretariát MěV, elektronicky psané texty zasílejte na adresu tibor.david@volny.cz a MěV KSČM - mv.brno@kscm.cz

Fotografie jediň s popiskou a jménem autora – pouze elektronicky.

Žijí v naší paměti

Od 18. prosince 1993 soudruh prof. PhDr. Václav Čada, DrSc., někdejší vedoucí katedry dějin KSČ na Vysoké politické škole ÚV KSČ v Praze. Jeho články a studie vycházely svého času v Lidové armádě, v Rudém právu i ve sbornících ze seminářů o dějinách našeho národa, našeho dělnického hnutí a KSČ. Pamatuji si na několik jeho vynikajících vystoupení na seminářích pořádaných ÚV i KV KSČ v Brně. Po jednom z nich v Brně, na kterém srovnal společný průběh událostí v únoru 1948 a v listopadu 1989 – vznik Akčních výborů Národní fronty tehdy a Občanského fóra, veřejná shromáždění, demise vlády a jmenování nové vlády, mne požádal o seznámení se situací, poněvadž měl v úmyslu jet do Prostějova. Na křižovatce Brno-Líšeň-Slatina jsme se rozloučili a tehdy jsem ho viděl naposledy. Počátkem listopadu 1993 měl vystoupit k tehdejšímu 75. výročí vzniku ČSR jako autor obsáhlé monografie „28. říjen – skutečnost, sny a iluze“, kterou vydal v roce 1988. Vážné onemocnění mu zabránilo přijet do Brna. Jeho články již číst nemůžeme. Nevyšlo ani druhé vydání publikace „Dějiny k dnešku“, kterou vydal v roce 1991... Věnujme tichou vzpomínku soudruhu, který se všestranně věnoval pravdě o naší minulosti, člověku se vzácnou, dobrou a vsřícnou povahou, který vychoval desítky zájemců o minulé děje. Ale kde jsou všichni z nich po XI/89?

Od 11. prosince 2003 obětavý stranický funkcionář Ing. Josef Rusňák, který po několik let šéfredaktoroval tiskovému, pravidelně vycházejícímu materiálu pod názvem „Listovka“. Přispívali do ní představitelé KSČ, národních výborů a další funkcionáři. V roce 1978 vydalo ideologické oddělení JmKV KSČ pod jeho vedením Souhrn publikací JmKV KSČ s tímto obsahem: Politický kalendář, Národní pomůcky k výuce základů vědeckého komunismu, Základní politické pojmy, Politická mapa některých zemí v hlavních oblastech národně osvobozenického hnutí, Metodické zásady ve stranickém vzdělávání. Soudruhu Rusňákovi se dařilo získávat do Listovky potřebný počet autorů, patřil jsem mezi ně. Pokud listopadová smršť neřádkala v našich knihovnách a zůstaly v ní ročníky Listovky, je dobře, protože i po desítkách let v nich najdete často údaje nikde jinde se nenacházející.

Od 12. prosince 2013 příslušnice 1. brigády 1. čs. armádního sboru v SSSR Mája Dočkalová, účastnice akcí Společnosti Ludvíka Svobody a všude tam, kde byla připomínána památka bojovníků za svobodu. **Od 31. prosince 2013 člen ideové teoretické sekce MěV KSČM v Brně PhDr. a RNDr. Miloš Drápal**, vyučující na filozofické, přírodovědecké i pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, aktivní účastník seminářů a diskusních čtvrtků pořádaných MěV KSČM. A také mnoha hovorů, které jsme spolu měli o situaci ve světě, u nás i ve straně. Jeho stanoviska mně chybí. **V prosinci vždy Echo připomínalo výročí narození několika významných osobností z Brna.** Byli to dlouholetí členové ÚV KSČM **prof. MUDr. Jaromír Vašků, DrSc.**, mezinárodně uznávaný badatel v oblasti podpory a náhrady srdce, **doc. PhDr. Josef Kůta, CSc.**, poslanec Federálního shromáždění ČSSR, předseda MěV KSČM a jeho ideové teoretické sekce, autor mnoha často zásadních statí o dění ve světě i u nás, **PhDr. Štěpán Vlašín, DrSc.**, přední literární vědec, předseda VNK v Brně a člen celostátního výboru VNK, básník **Mgr. Svatopluk Kopeček**, filozof-dialektik **prof. PhDr. Ludvík Tošenovský, CSc.**, aktivní účastník seminářů a diskusních čtvrtků, na nich vždy diskutoval jako první s věcným doplněním obsahu a nebo i kritickou připomínkou, vždy šel k obsahu věci.

Karel Janiš

Den válečných veteránů v Brně

Také brněnská veřejnost si v neděli 11. listopadu připomněla Den válečných veteránů. Ten se slaví v den, kdy kapitulací císařského Německa v roce 1918 skončila 1. světová válka. V Brně se uskutečnila série akcí, z nichž nejvýznamnější byl pietní akt na vojenském pohřebišti Ústředního hřbitova, akce s křížky na památku padlých ukázky vojenských táborů, zbraní

a uniforem na Moravském náměstí. V tzv. Červeném kostele na Komenského náměstí se pak konal vzpomínkový akt s pěveckým vystoupením dívčího sboru.

Text a foto Tibor DÁVID

VZPOMÍNÁME A DĚKUJEME!

*Na polích flanderských vlčí máky kvetou,
tam mezi kříži, řada za řadou.
Zde hrob je náš. Však mezi červánky,
na nebi modrém slyšte skřivánky,
když dole kanóny tu svoji píseň řvou.
My mrtví zůstanem – a je to možná zdání,
že včera žili jsme a byli milováni,
když nyní ležíme na polích flanderských.
Náš boj teď jiní převzmou:
do vašich rukou vkládáme teď svou
hořící pochodň a vy ji nese dál.
Kdyby vám uhasla, vzpomeňte na náš žal.
Když rozkvétá lán máků červených,
my spíme dál na polích flanderských*

(Na flanderských polích - John McCrae)

